

U G C N
uiergezondheidscentrum nederland

U G C N

Aanpak van uiergezondheid in Nederland

Landelijke onderwijsdag Productschap Zuivel 2009

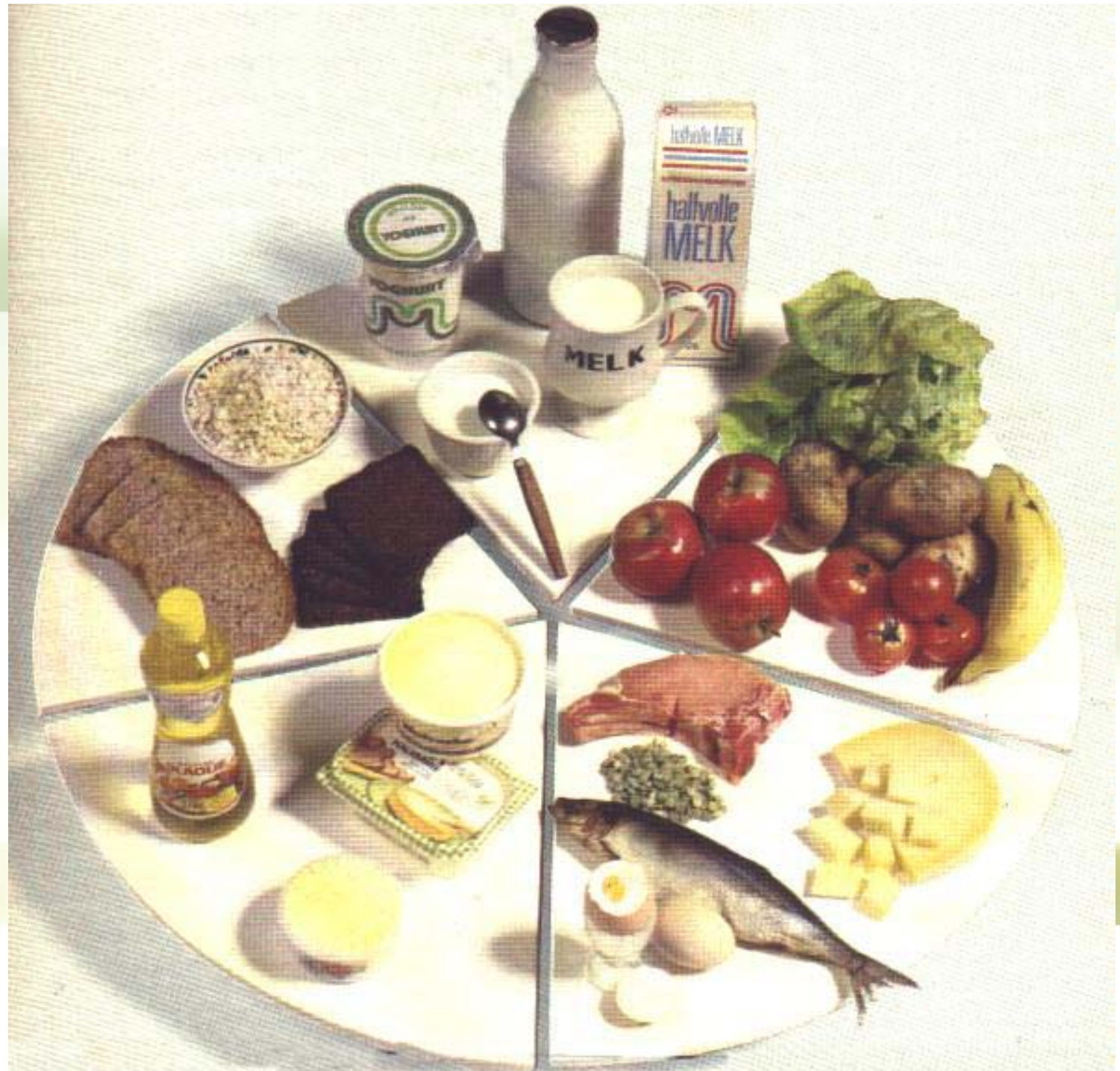
Het UGCN
is een gezamenlijk
project van
LTO Rundveehouderij,
de Nederlandse Zuivel
Organisatie en
Productschap Zuivel

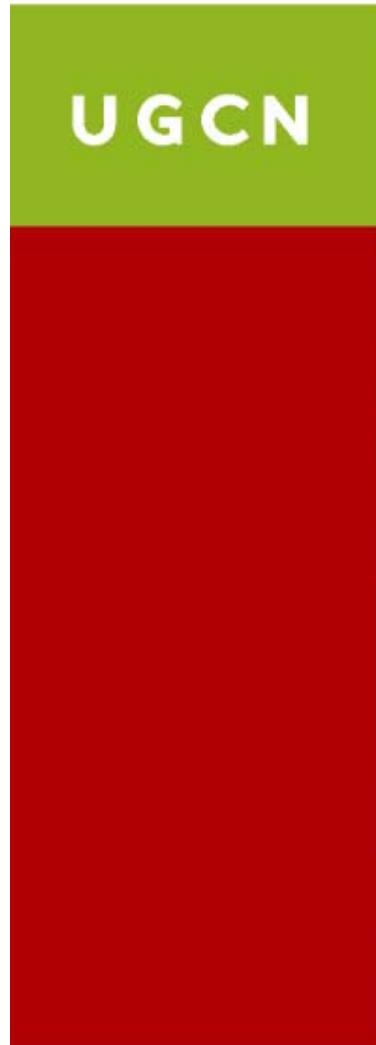
Inhoud

- Technische achtergrond
- Succesfactoren in de aanpak
- Voorbeelden

De schijf van vijf voor een uiergezond bedrijf

Welke punten horen daar in?

De schijf van vijf voor een uiergezond bedrijf

Uiergezondheidswijzer

Naam veehouder: Datum:

Naam dierenarts:

Controle

- 1 Tankcelgetal
- 2 Percentage dieren met een verhoogd celgetal
- 3 Percentage dieren met een nieuw verhoogd celgetal
- 4 Aantal gevallen van klinische mastitis per jaar
- 5 Aantal melkkoeien
- 6 Melkt u koeien met klinische mastitis als laatst?
- 7 Melkt u koeien met een verhoogd celgetal als laatst?

Situatie nu

Doelstelling

Ja / Nee	
Ja / Nee	

Melken

- 8 Gebruikt u per koe een aparte (droge) vlerdeek? Ja / Nee
- 9 Wordt er bij een vles uier nat gereinigd en nagedroogd voor het melkstel onder wordt gehangen? Ja / Nee
- 10 Straalt u voor? Ja / Nee

De schijf van vijf voor een uiergezond bedrijf

CONTROLE

- Waar wil je naar toe?
- Wanneer ben je tevreden?
- Wat wil je bereiken?
- **Wat wil je controleren?**

Ik Wil Mastitis Beter Controleren

Datum: _____

Naam: _____

Adres: _____

Uiergezondheid op mijn bedrijf

	2006	Doelstelling 2007
Aantal melkkoersen		
Klinische mastitis gevallen op jaarbasis		
Tastmelkcelgetal		
% verhoogd celgetal (MPR december)		
% nieuw verhoogd celgetal (MPR december)		
Anders, al		

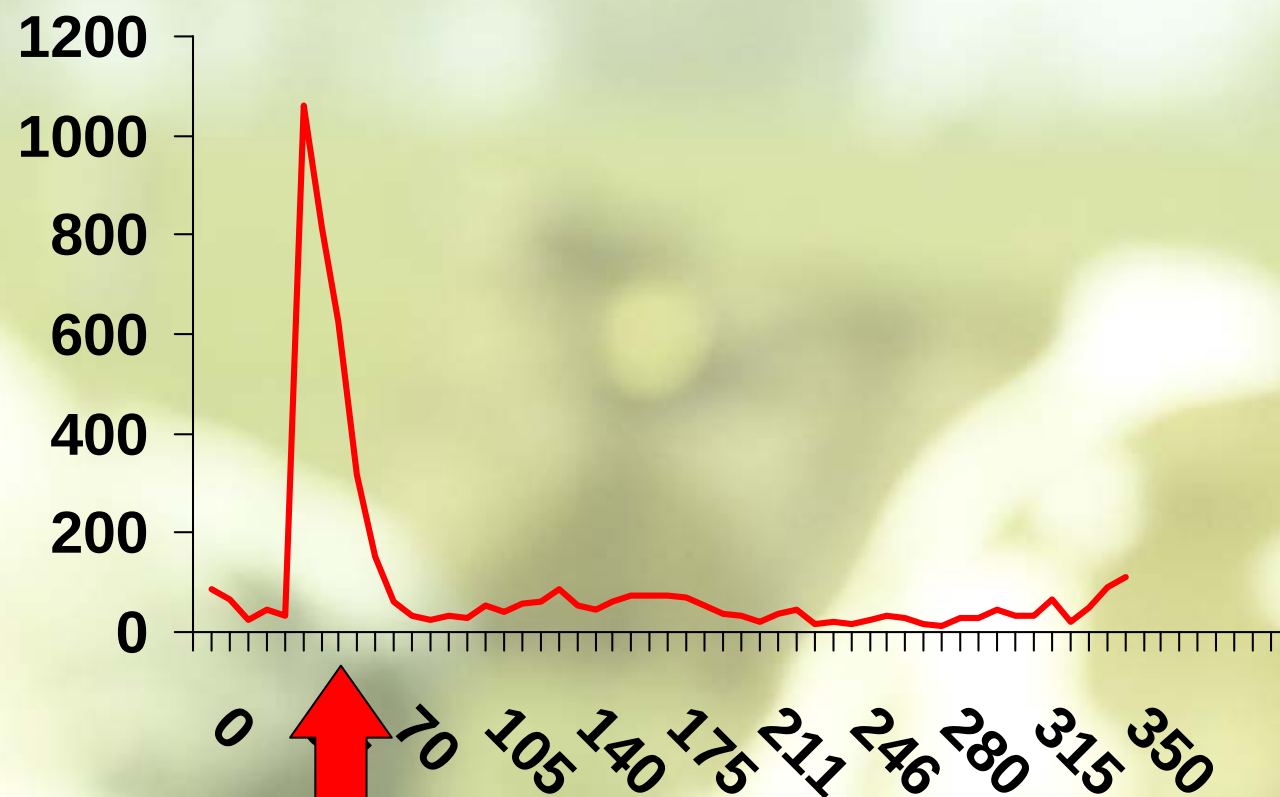
Ik schrijf me in voor de studiegroepen uiergezondheid: Ja / Nee

Hendeltekening: _____

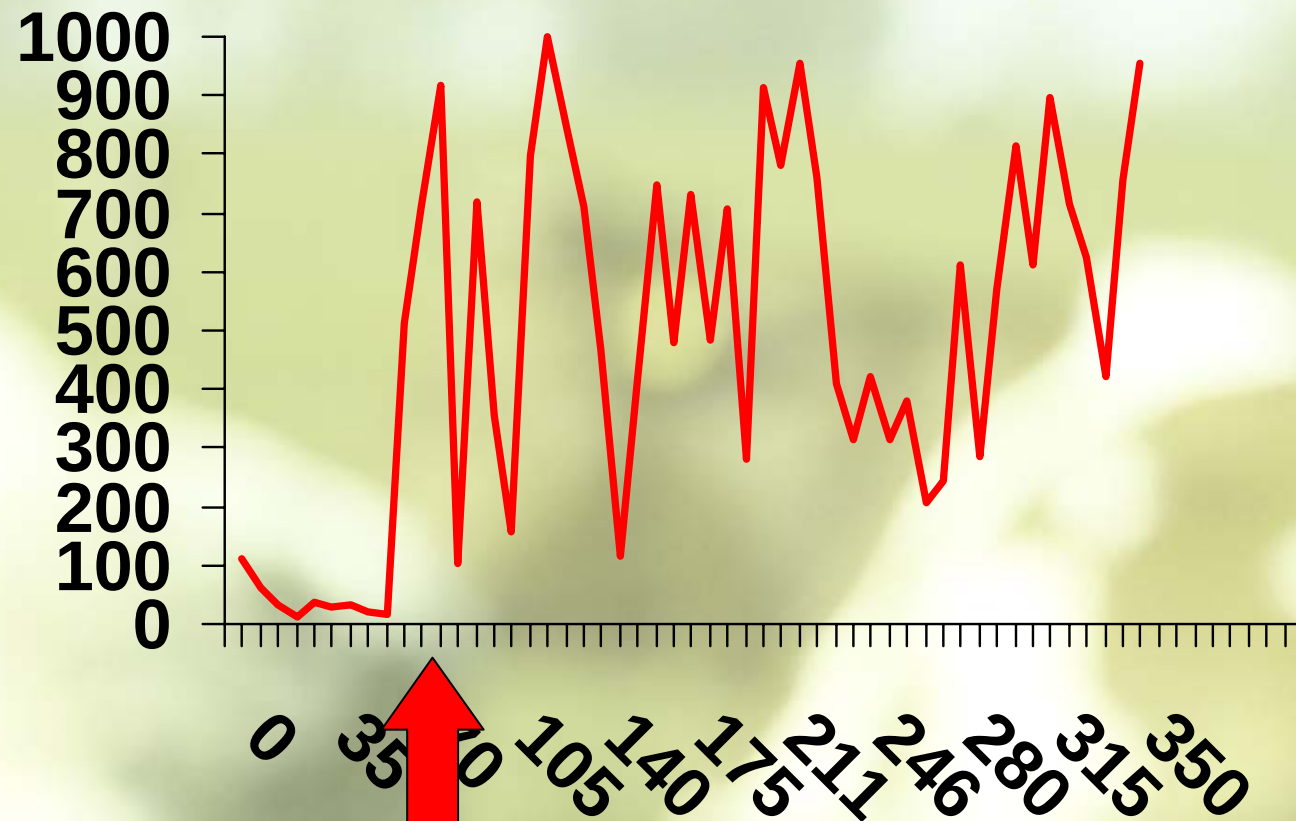
U G C N

Celgetal

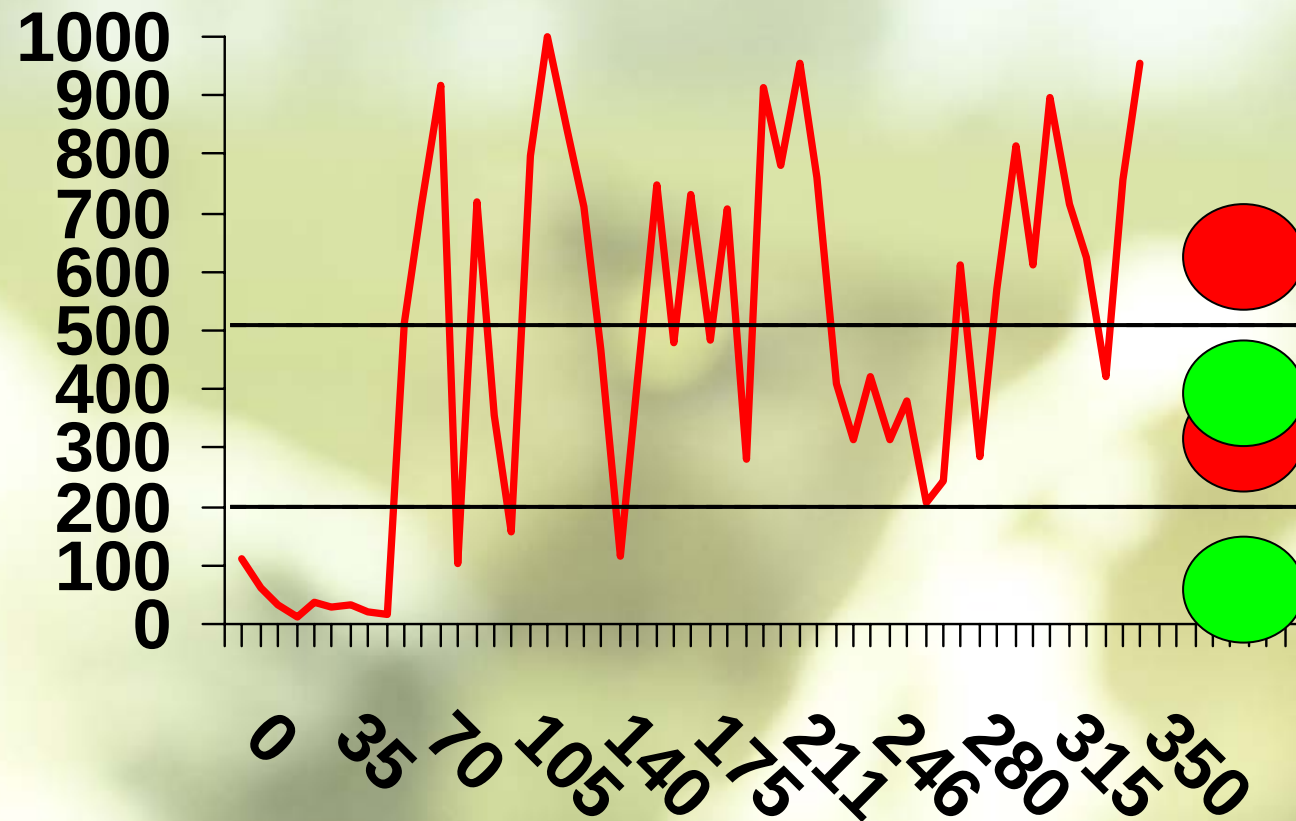
U G C N

Celgetal

UGCN

Celgetal

Celgetal

- Variabele parameter
- Gestandaardiseerde methode
- Komt in grofweg overeen met infectiestatus
- Goedkoop, beschikbaar, veel ervaring
- SCC niet geïnfecteerde kwartieren 70,000
- 200,000 als praktische grens gebruiken

Schukken et al., 2003

California Mastitis Test

Bacteriologisch onderzoek

- Individuele koe: beste aanpak
- Bedrijfsinformatie: tankmelk B.O.
- Landelijke ontwikkelingen

391	2	RV	236	STC
		LV	751	STC
		RA	4	---
		LA	81	---
916	3	RV	57	STC
		LV	114	---
		RA	1448	SAU PG INF
		LA	77	---

Bacteriologische status van een bedrijf

- Jaarlijks vaststellen van verdeling pathogenen
 - 10 monsters van klinische gevallen
 - kwartiermonsters van 10 celgetal koeien
- Waarde b.o.
 - behandeling en gevoeligheid
 - bedrijfs informatie

UGCN MASTITIS MONITOR

DE KNOEF

Donderdag 29 Januari 2009 0

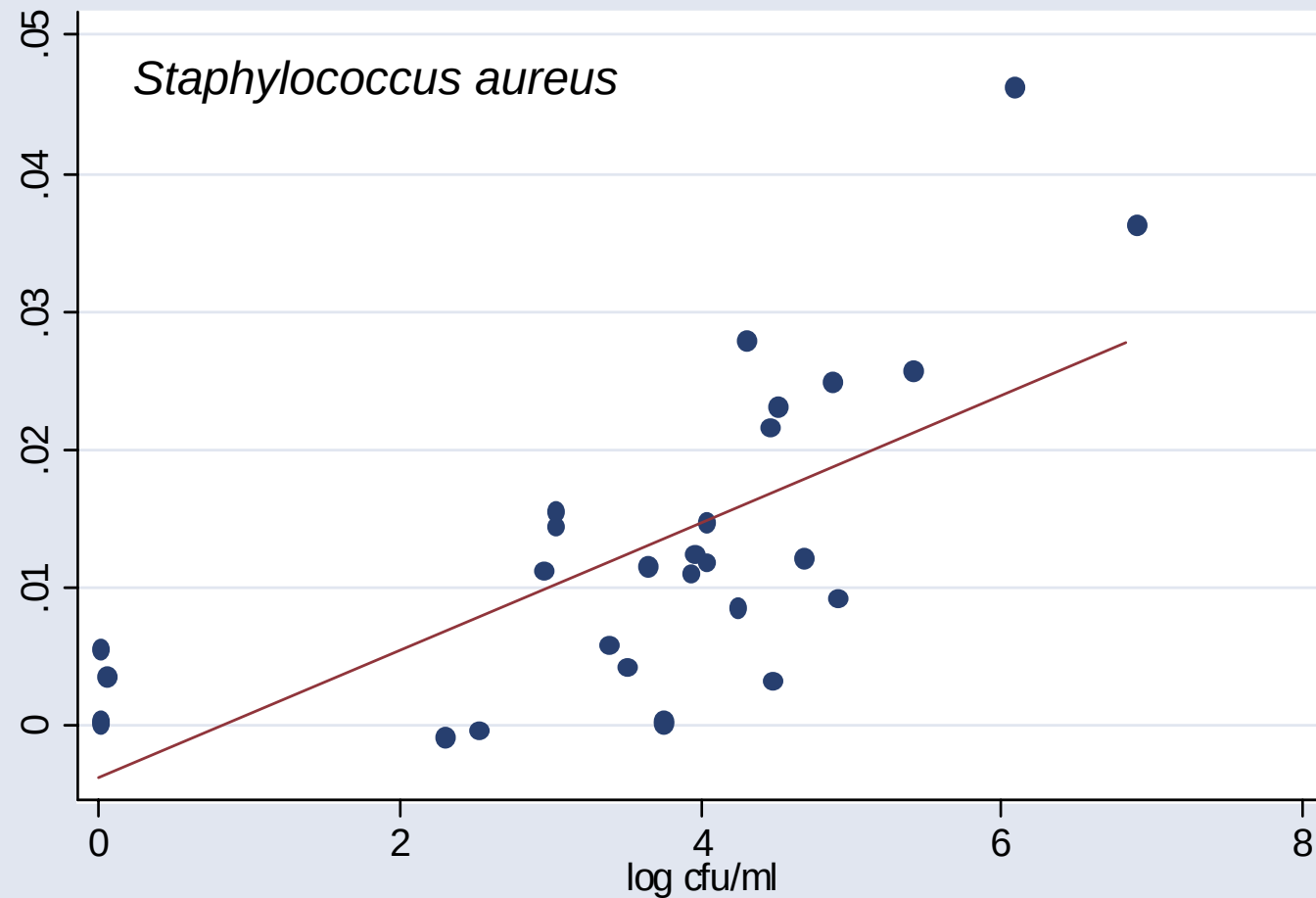
[10.3]

[10.3] [Begeleiding] Controle Behandeling Mastitis
(van 30-1-2008 tot 29-1-2009)

1

Nr.	Lact nr.	-2	-1	Datum	Omschrijving	Locatie	Behandel datum	Behandeling	Medicijnen	+1	+2	Opmerkingen
7	1	86	150	5-1-2009	Mastitis mild (1)	Onbekend	7-1-2009	Mastitis mild 1 inj		92		
11	1			6-12-2008	Mastitis matig (2)	Achter	8-12-2008	Mastitis matig 2 injinj		162		
42	3	114	166	13-11-2008	Mastitis matig (2)	Rechtsvoor	17-11-2008	Mastitis matig 2 injinj		309	57	
20	1	21	37	7-10-2008	Mastitis matig (2)	Rechtsvoor	9-10-2008	Mastitis matig 2 injinj		171	23	
32	3	16	19	7-10-2008	Mastitis mild (1)	Rechtsvoor	7-10-2008	Mastitis mild 1 inj		96	33	
71	3	24	29	1-10-2008	Mastitis matig (2)	Linksvoor	1-10-2008	Mastitis matig 2 injinj		403	217	
32	3	16	19	8-9-2008	Mastitis matig (2)	Rechtsvoor	12-9-2008	Mastitis matig 2 injinj		96	33	
44	1	47	40	2-8-2008	Mastitis matig (2)	Linksachter	6-8-2008	Mastitis matig 2 injinj			36	
2	3	18	23	23-6-2008	Mastitis matig (2)	Linksvoor	23-6-2008	Mastitis matig 2 injinj		127	119	
48	1	11	20	21-6-2008	Mastitis Ernstig (3)	Onbekend	21-6-2008	Mastitis Ernstig 3		18	15	
19791	4	360	77	20-2-2008	Mastitis matig (2)	Linksachter	20-2-2008	Mastitis matig 2 injinj		210	533	

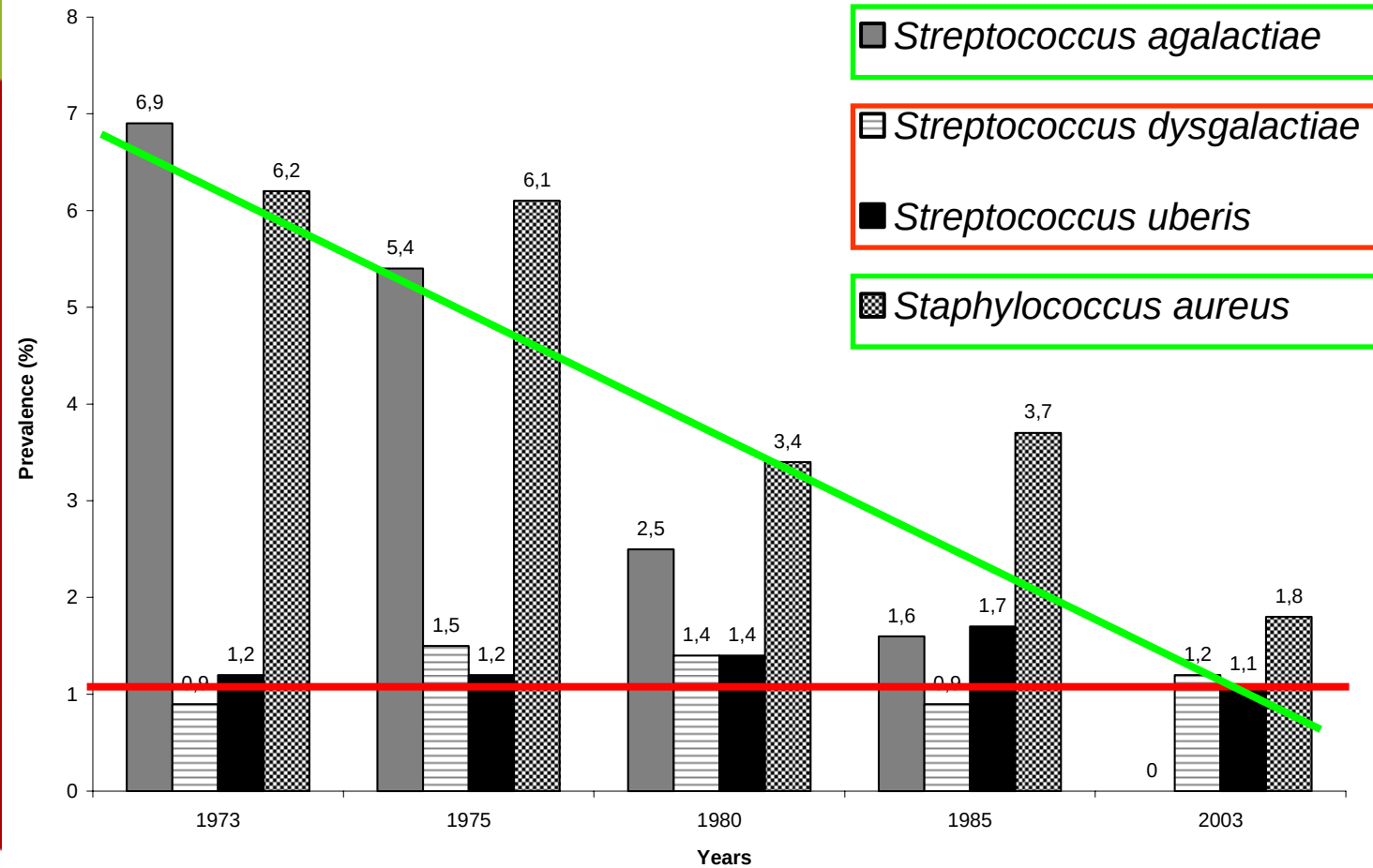
Diagnostiek op tankmelkniveau (n = 30)

Olde Riekerink et al., 2008

Landelijke ontwikkelingen

Sampimon et al., 2009

CONTROLE

- Focus op vroege diagnostiek van (klinische) mastitis

INFECTIEDRUK

- Koe
- Omgeving
- Overdracht (transmissie)

- Been en uier hygiëne is gerelateerd aan celgetal

1-866-TOP-MILK

UDDER HYGIENE SCORING CHART

Score udder hygiene on a scale of 1 to 4 using the criteria below.
Place an X in the appropriate box of the table below the pictures.
Count the number of marked boxes under each picture.

DATE: _____
FARM: _____
GROUP: _____

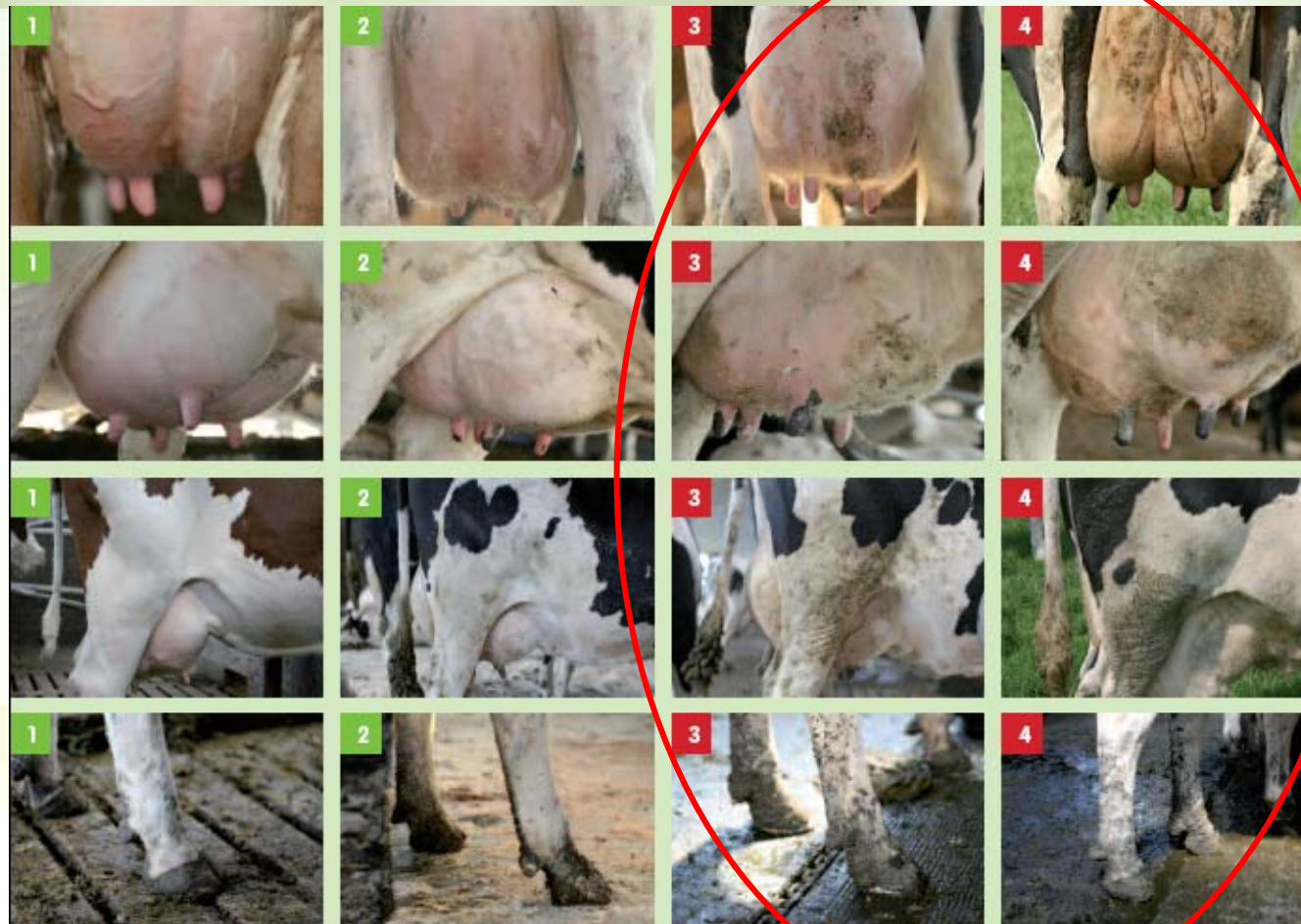
SCORE 1 Free of dirt					SCORE 2 Slightly dirty 2 - 10 % OF SURFACE AREA					SCORE 3 Moderately covered with dirt 10 - 30 % OF SURFACE AREA					SCORE 4 Covered with caked on dirt >30% OF SURFACE AREA									
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	11	12	13	14	15	11	12	13	14	15	11	12	13	14	15	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	16	17	18	19	20	16	17	18	19	20	16	17	18	19	20	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	21	22	23	24	25	21	22	23	24	25	21	22	23	24	25	21	22	23	24	25

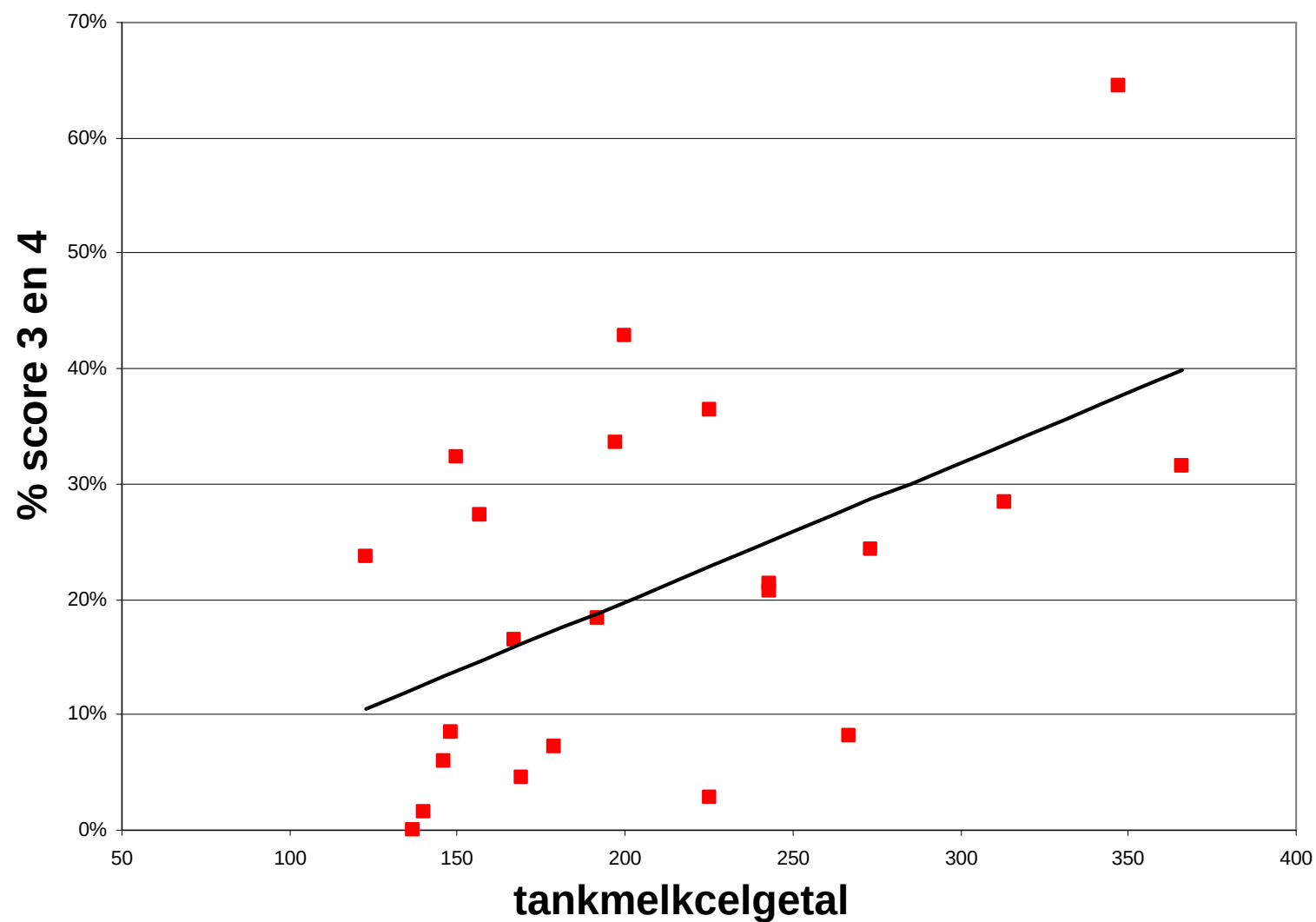
Total Number of udder scores: _____
 Number of udders scored 1: _____
 Number of udders scored 2: _____
 Number of udders scored 3: _____
 Number of udders scored 4: _____

Percent of Udders Scored 3 & 4: _____
 Udders scored 3 and 4 have increased as compared to scores: _____

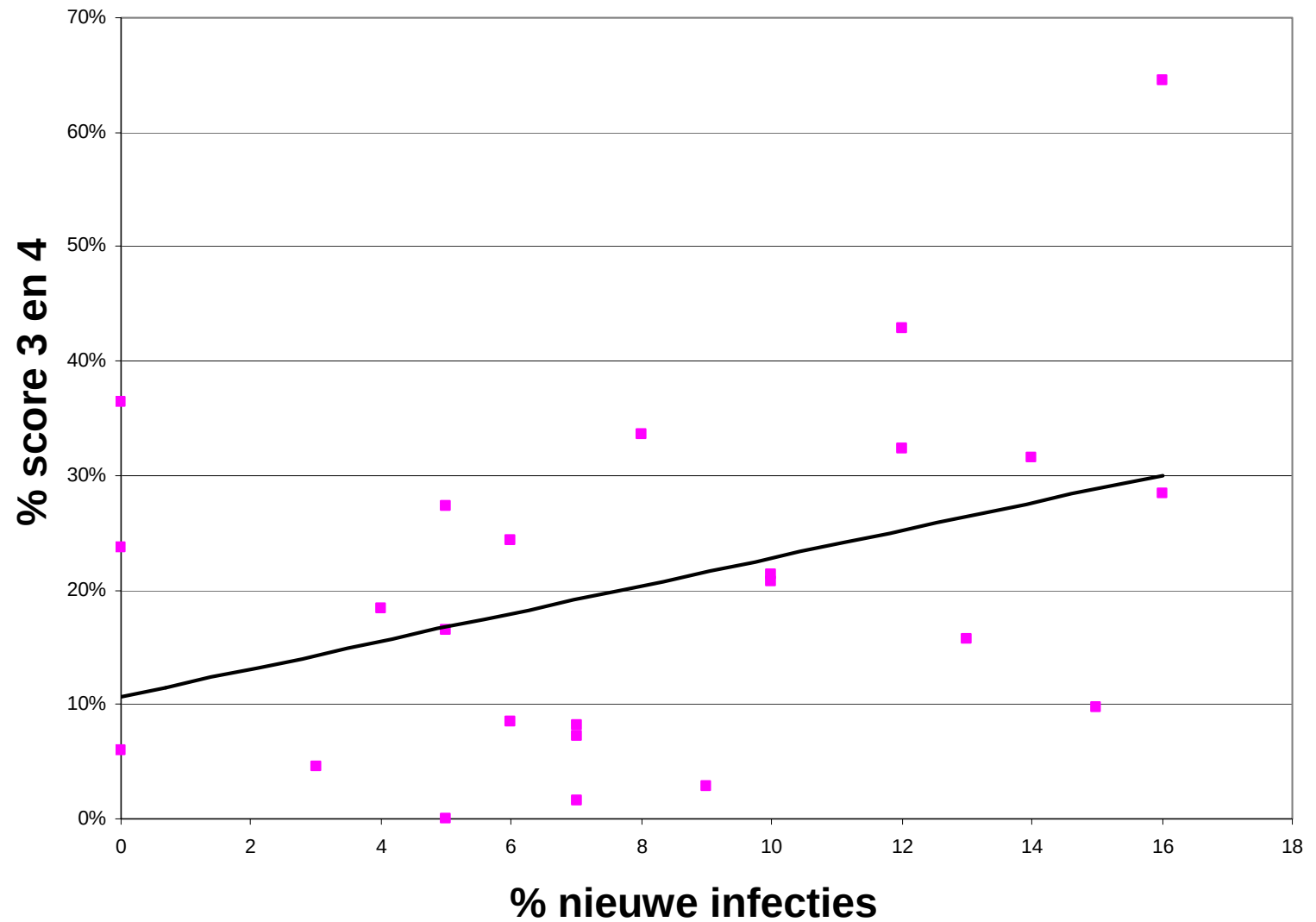
Schreiner and Ruegg, 2003

Hygiëne en celgetal

Hygiëne en celgetal

OMGEVING

- Been en uier hygiëne is gerelateerd aan celgetal
- Frequentie schoonmaken boxen en melk lekken zijn gerelateerd aan klinische mastitis

O'Reilly et al., 2006

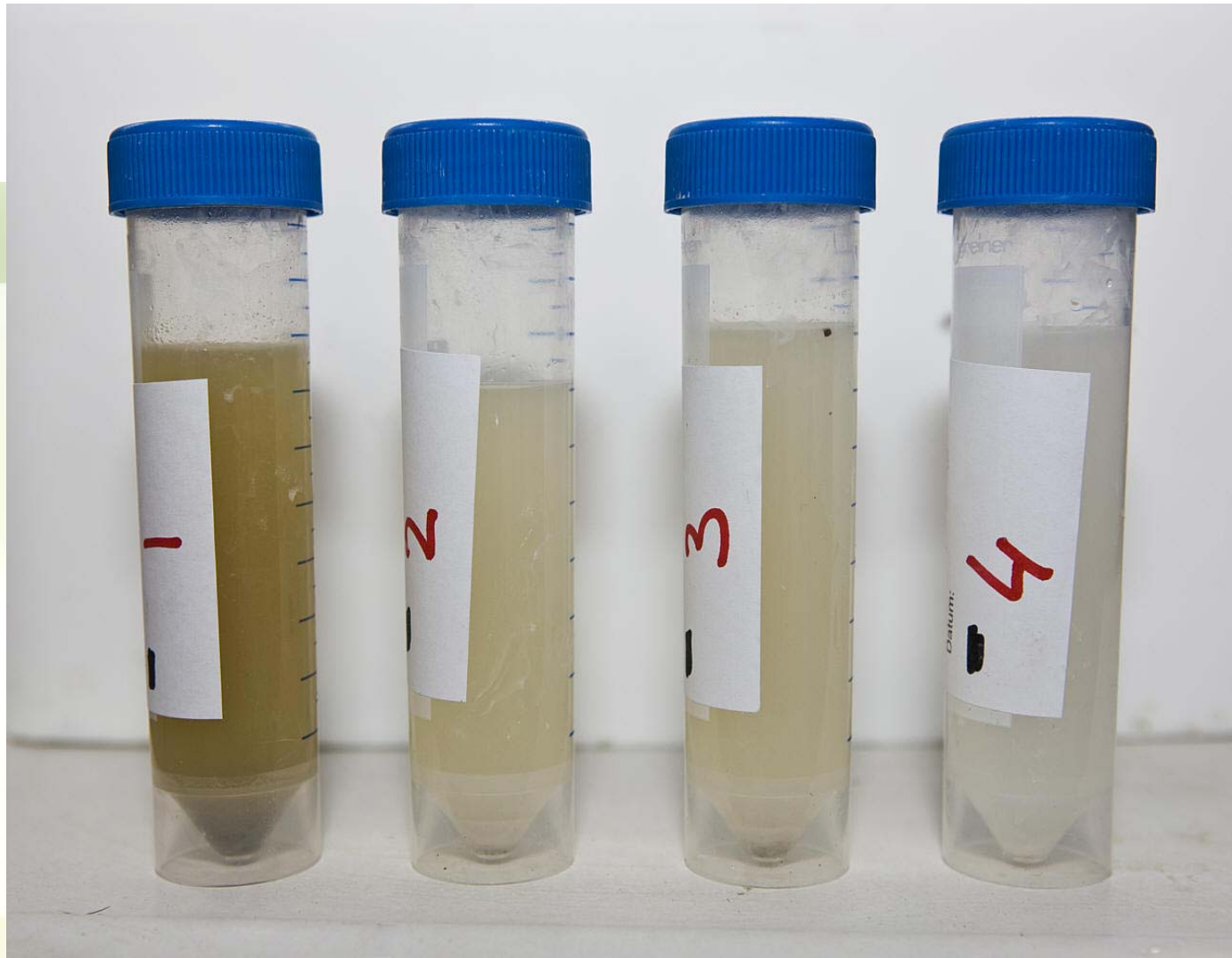
UGCN

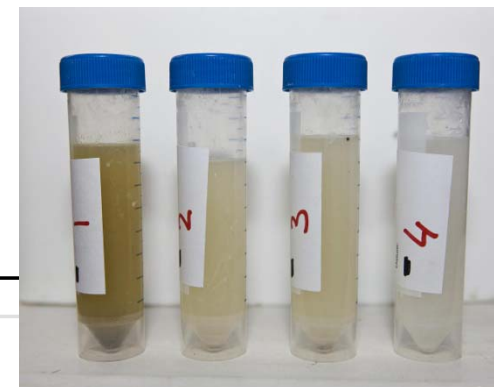
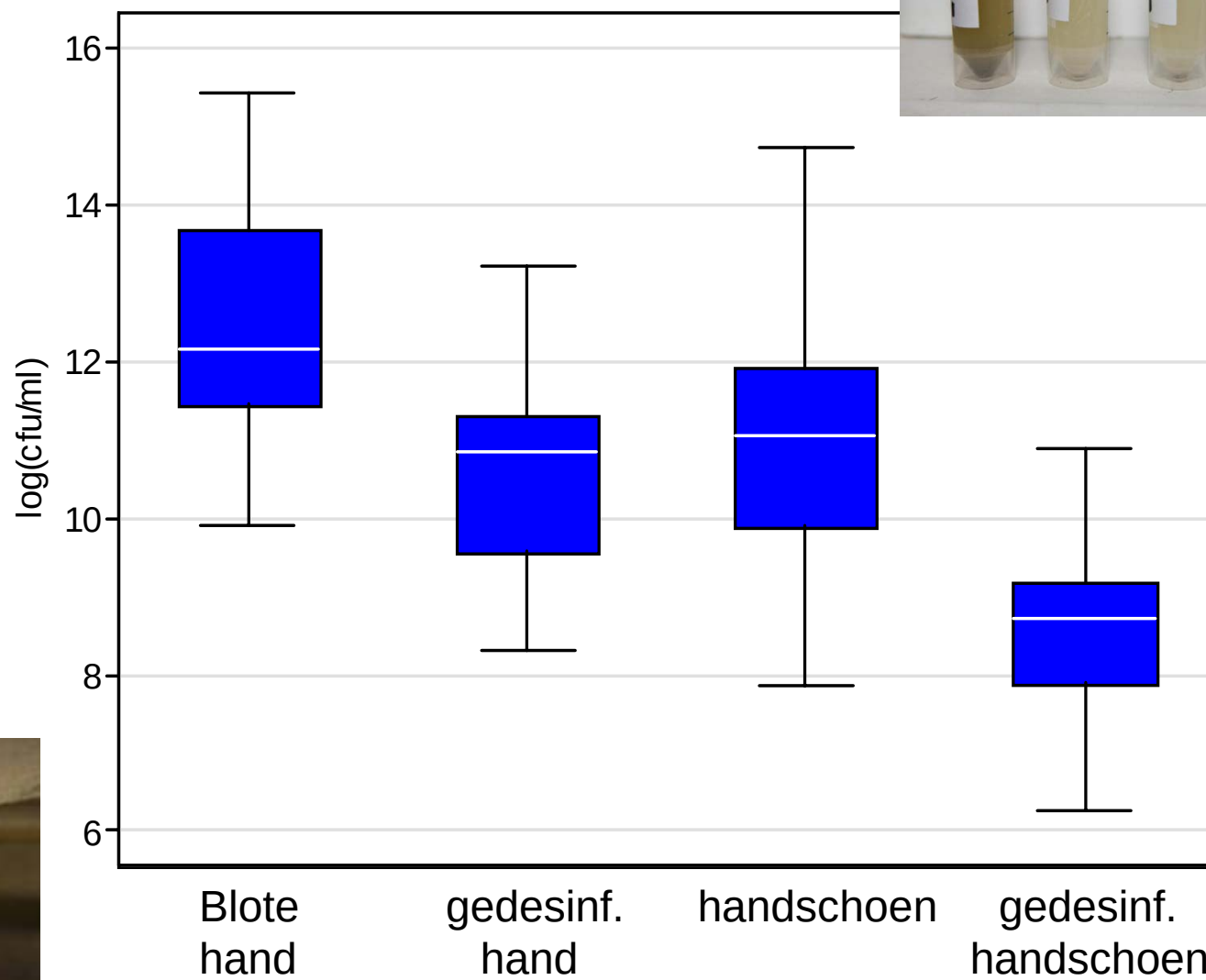
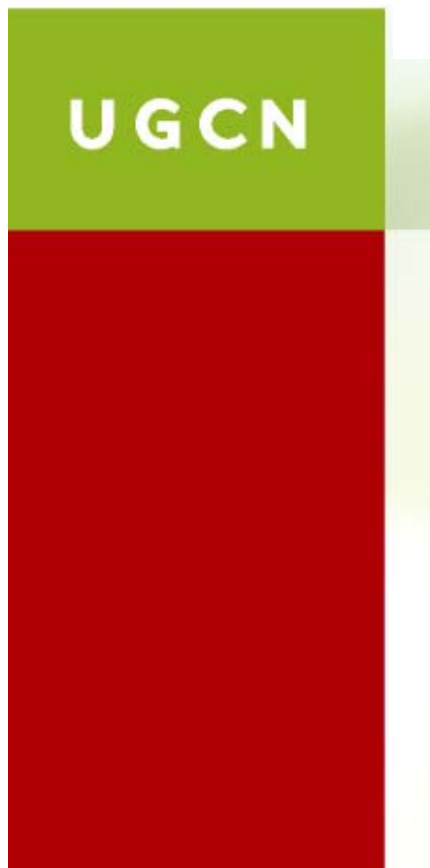
OVERDRACHT

Onderzoek melkershandschoenen

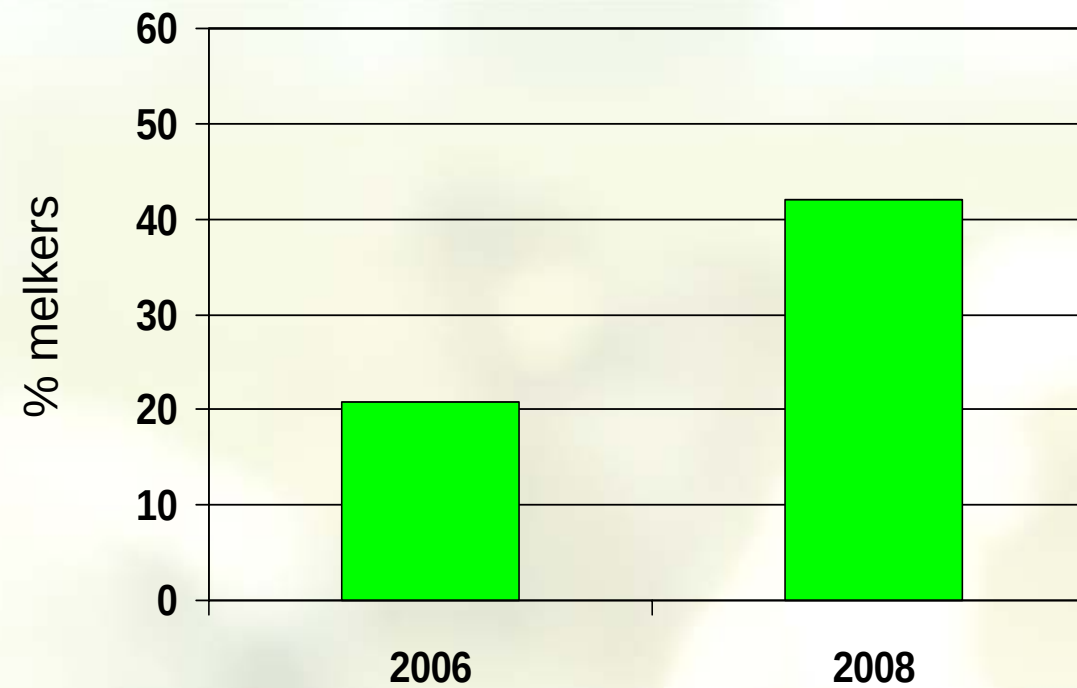
UGCN

Olde Riekerink et al., 2008

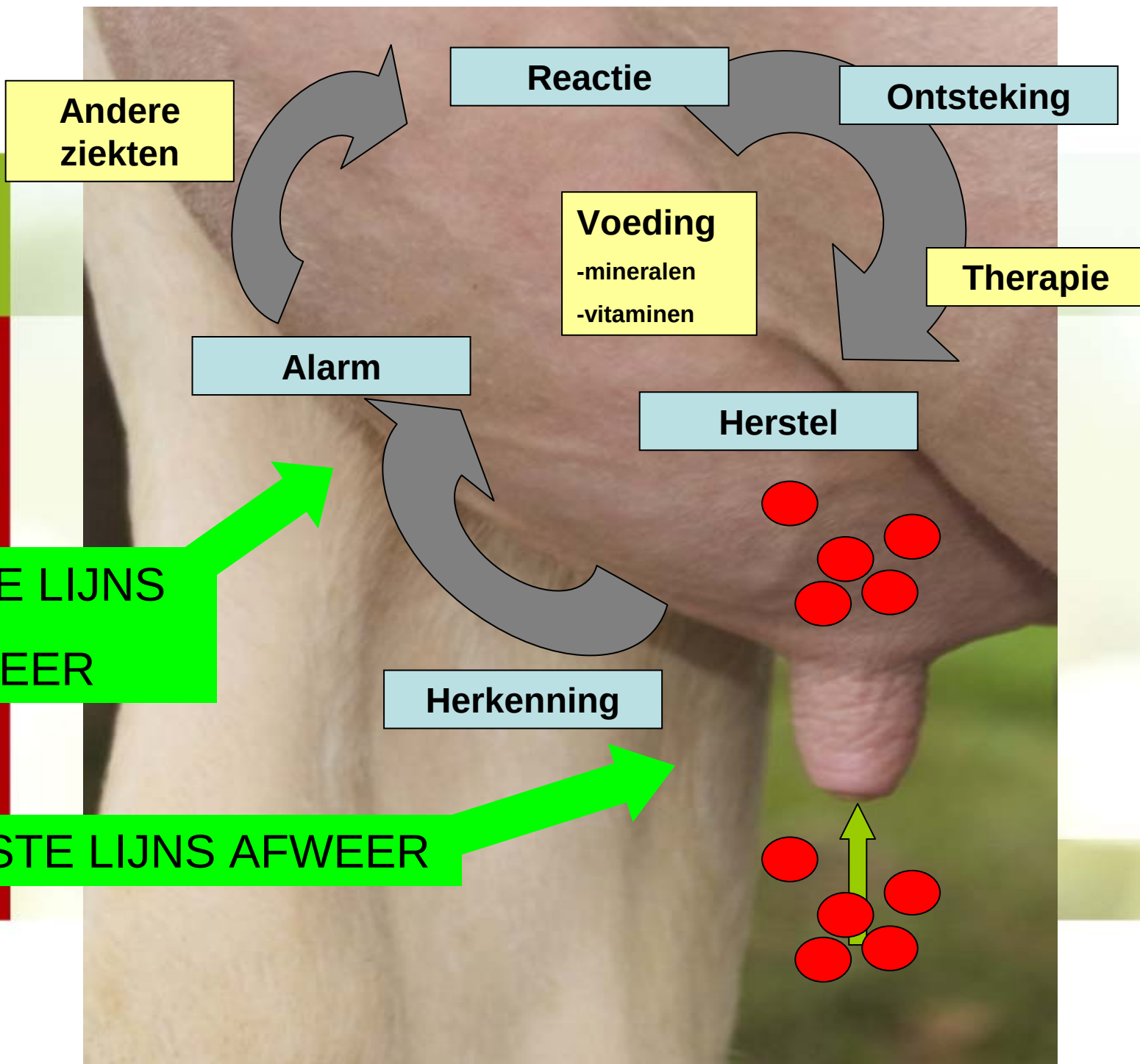
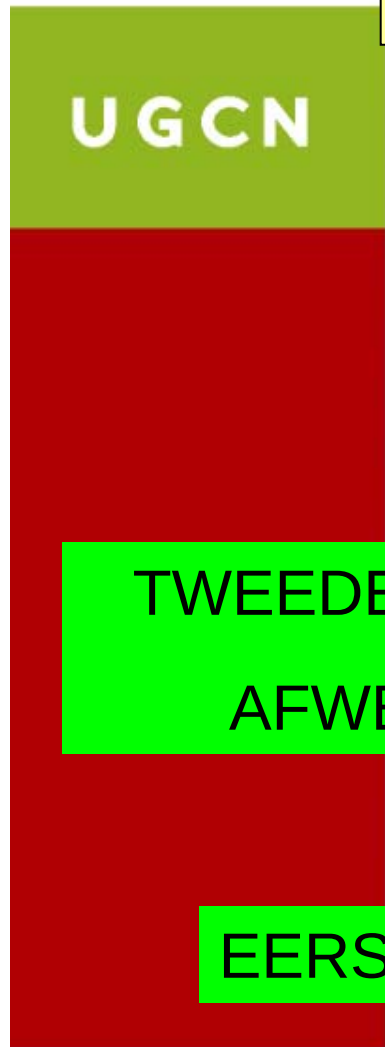
Altijd met handschoenen melken

Jansen et al., 2009

De schijf van vijf voor een uiergezond bedrijf

Weerstands-check: snelle beoordeling van de weerstand in de transitieperiode

Naam veehouder

Naam dierenarts

Datum

Voeding

Conditie droogstand

De gemiddelde conditie bij afkalven is meer dan 3,5:

ja/nee

[Toelichting: bovenmatige conditie in de droogstand verhoogt de kans op leververvetting en slapende melkziekte]

Energietekort vlak voor en/of na afkalven

Conditieverval tussen einde droogstand en 6 weken na afkalven

(gemiddelde van de groepen) is meer dan 1 punt:

ja/nee

[Toelichting: een te groot conditieverlies wijst op een groot energietekort: dit verhoogt de kans op slapende melkziekte]

Mineralen / vitaminen

Aan droge koeien en pinken worden mineralen verstrekt:

ja/nee

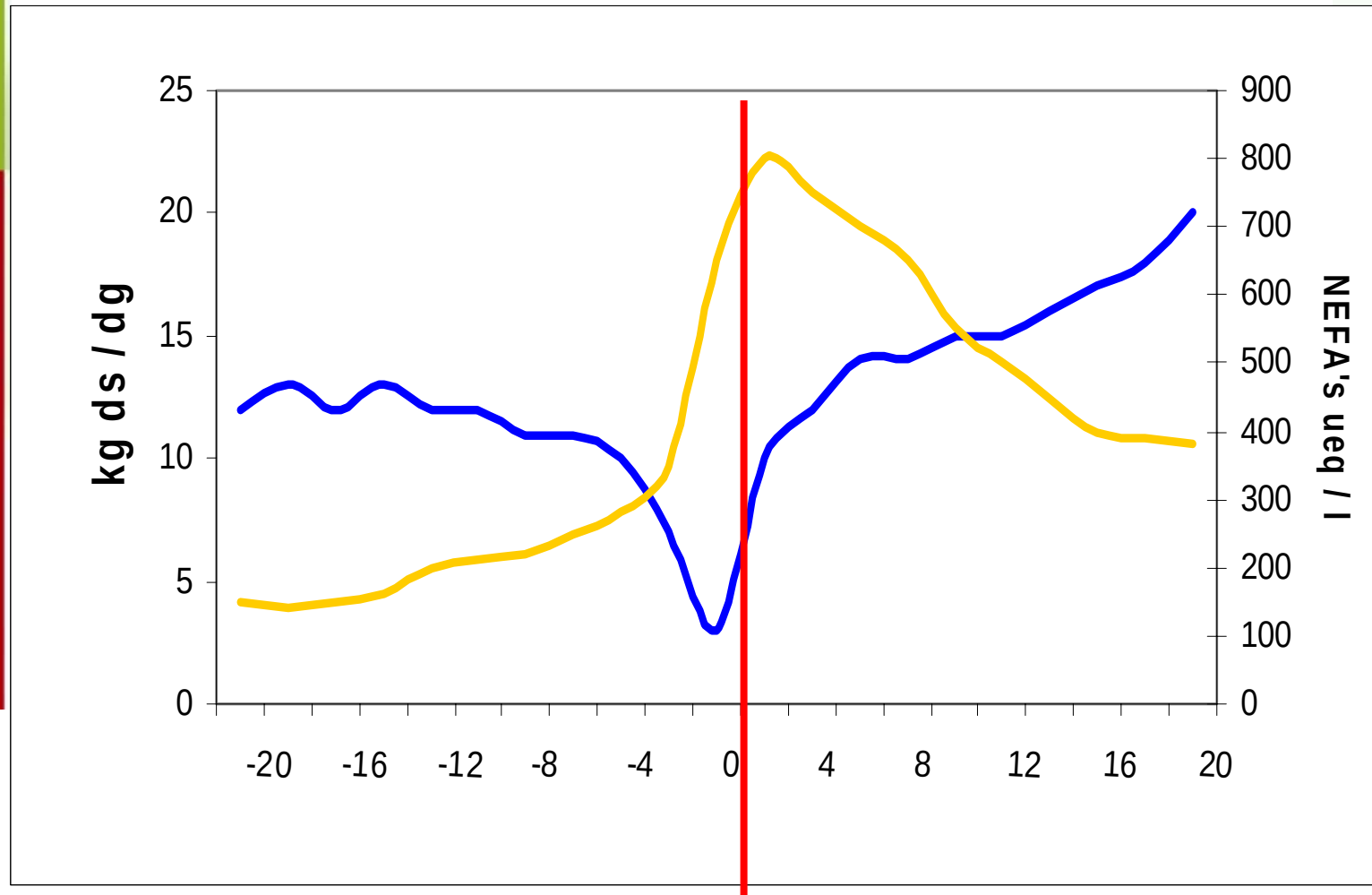
[Toelichting: bij droge koeien en ouder jongvee wordt vaak de laagste mineralen/vitaminen voorziening vastgesteld]

WEERSTAND

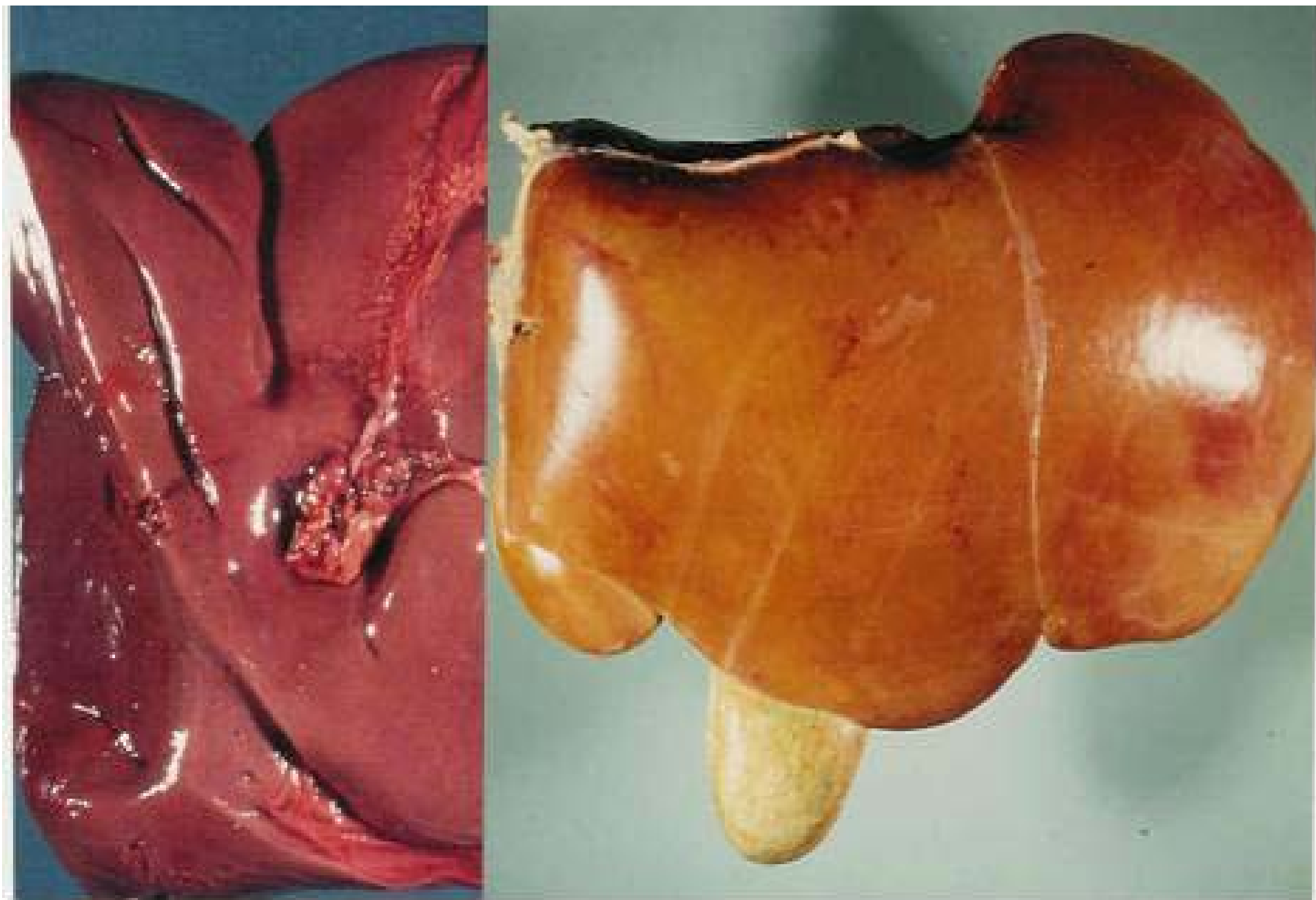
Belangrijkste punten:

- Voeding, conditieverloop droogstand
- Energieopname rond afkalven
- Vitaminen, mineralen
- Stress
- Overige opvallende zaken

UGCN

afkalven

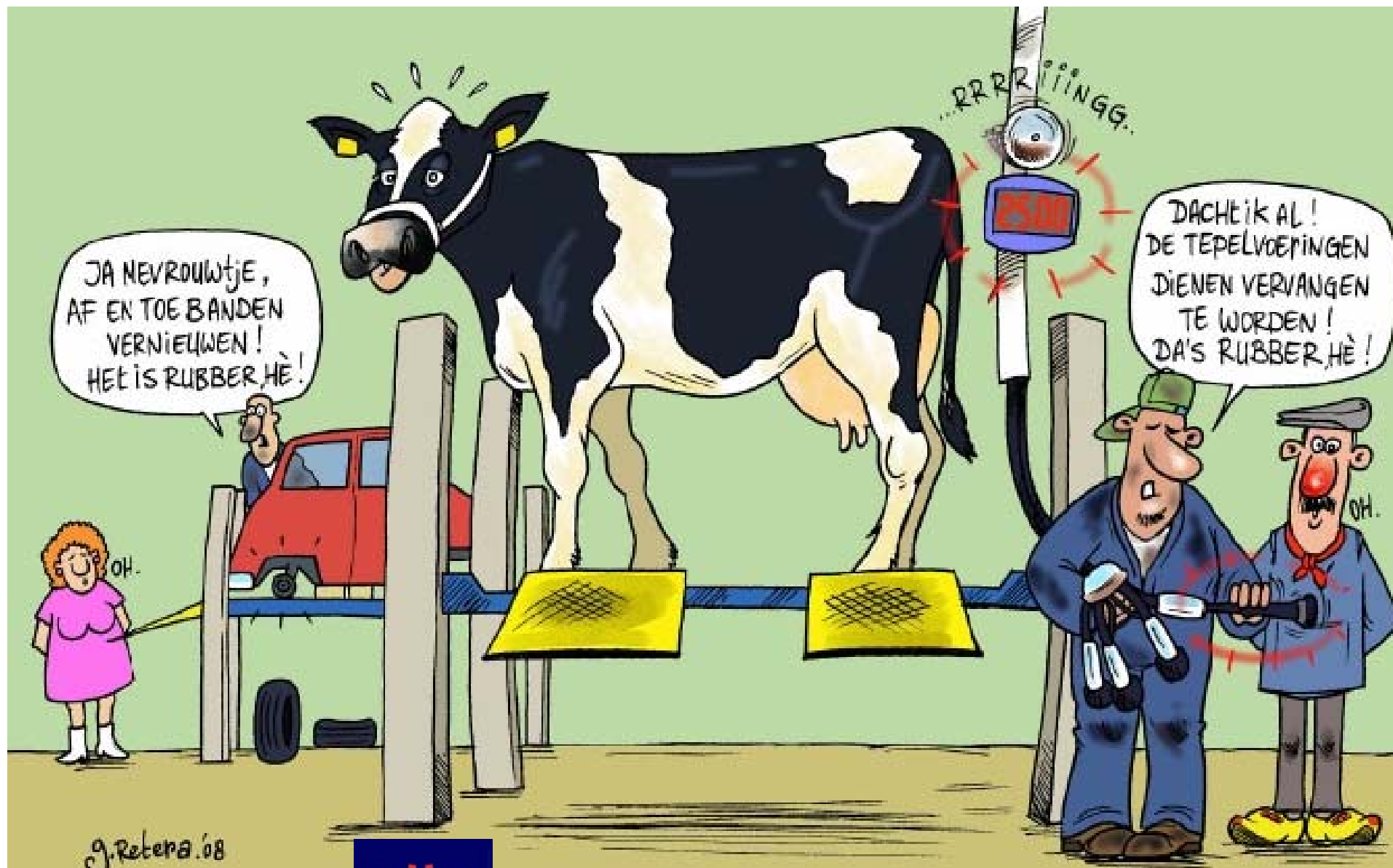

De schijf van vijf voor een uiergezond bedrijf

Enige directe contact tussen koe en melkmachine:

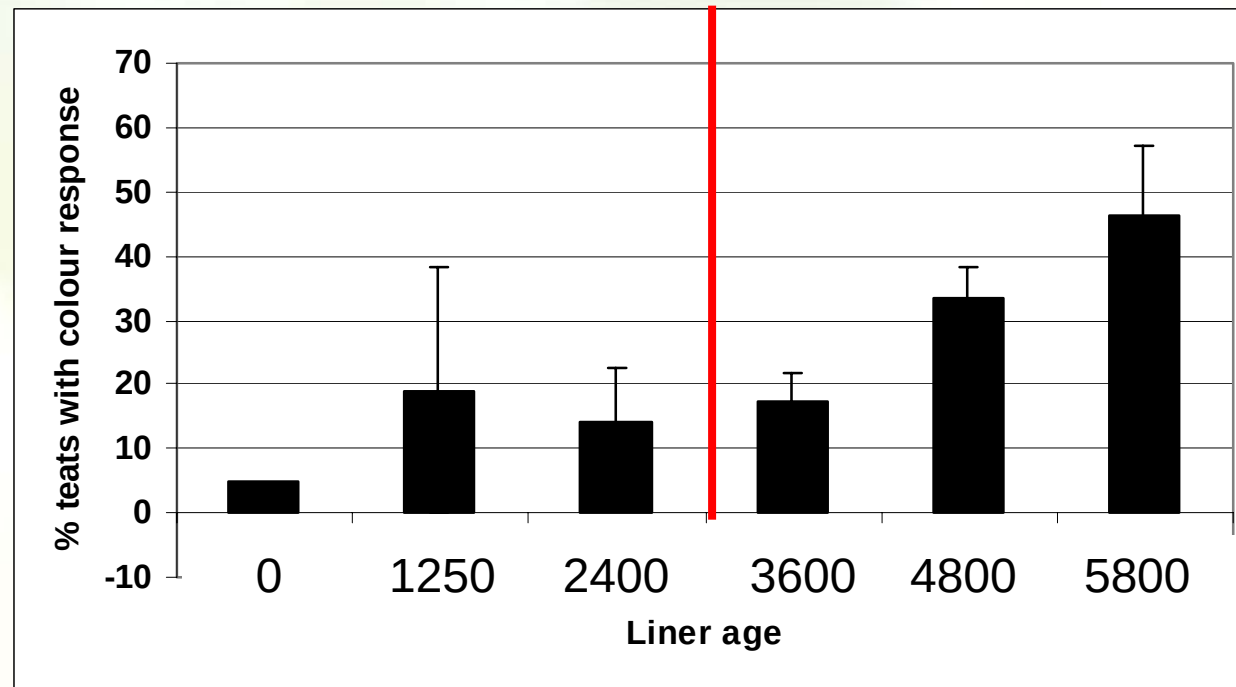

RECA UBERON
CA FNZ
...thuis in Agri

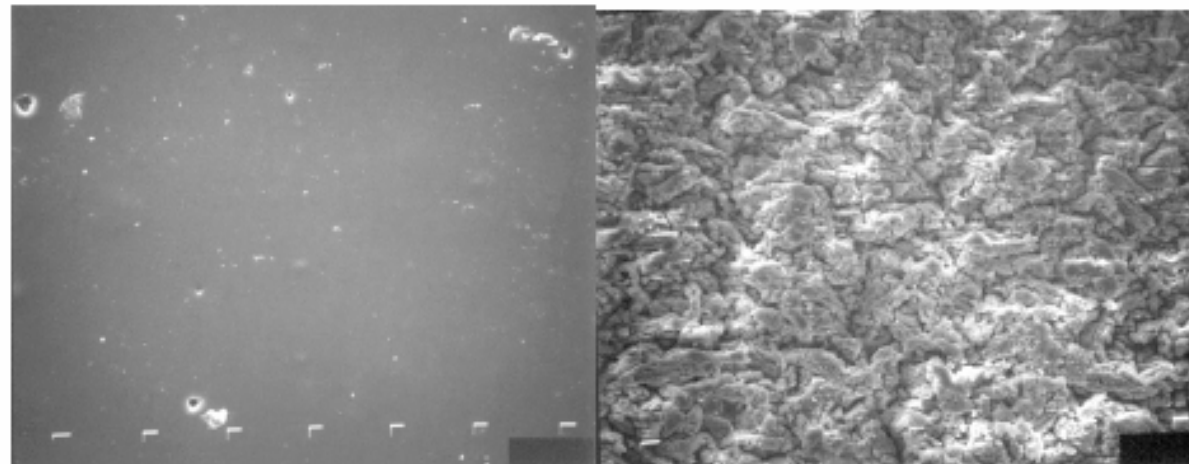
 DeLaval

Verkleuring spenen na melken

Hillerton et al., 2003

Veranderingen rubber oppervlak tijdens gebruik

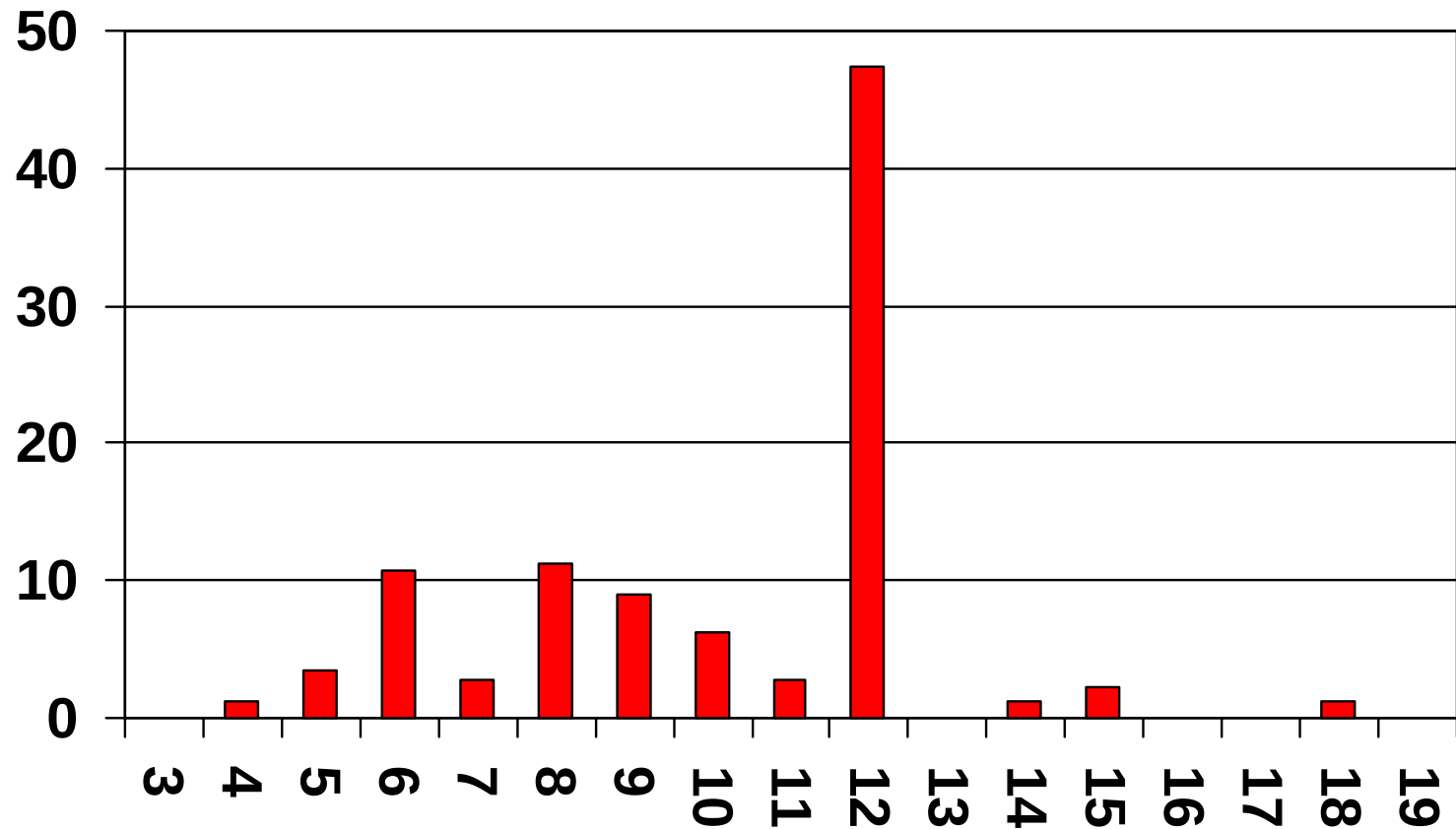

Ongebruikt

na 2500 melkingen

UGCN

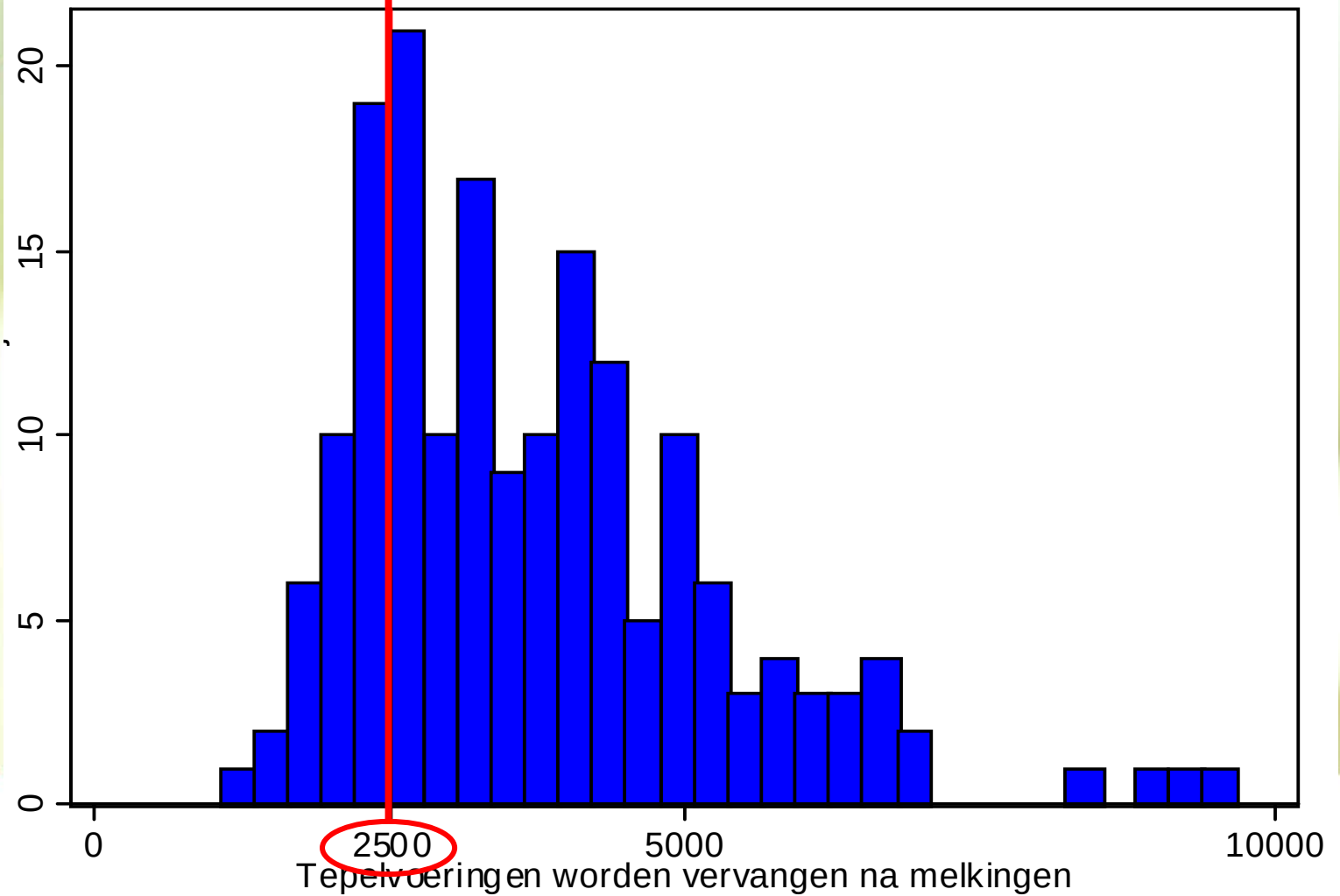
% Frequentie vervangen tepelvoeringen (rubber)

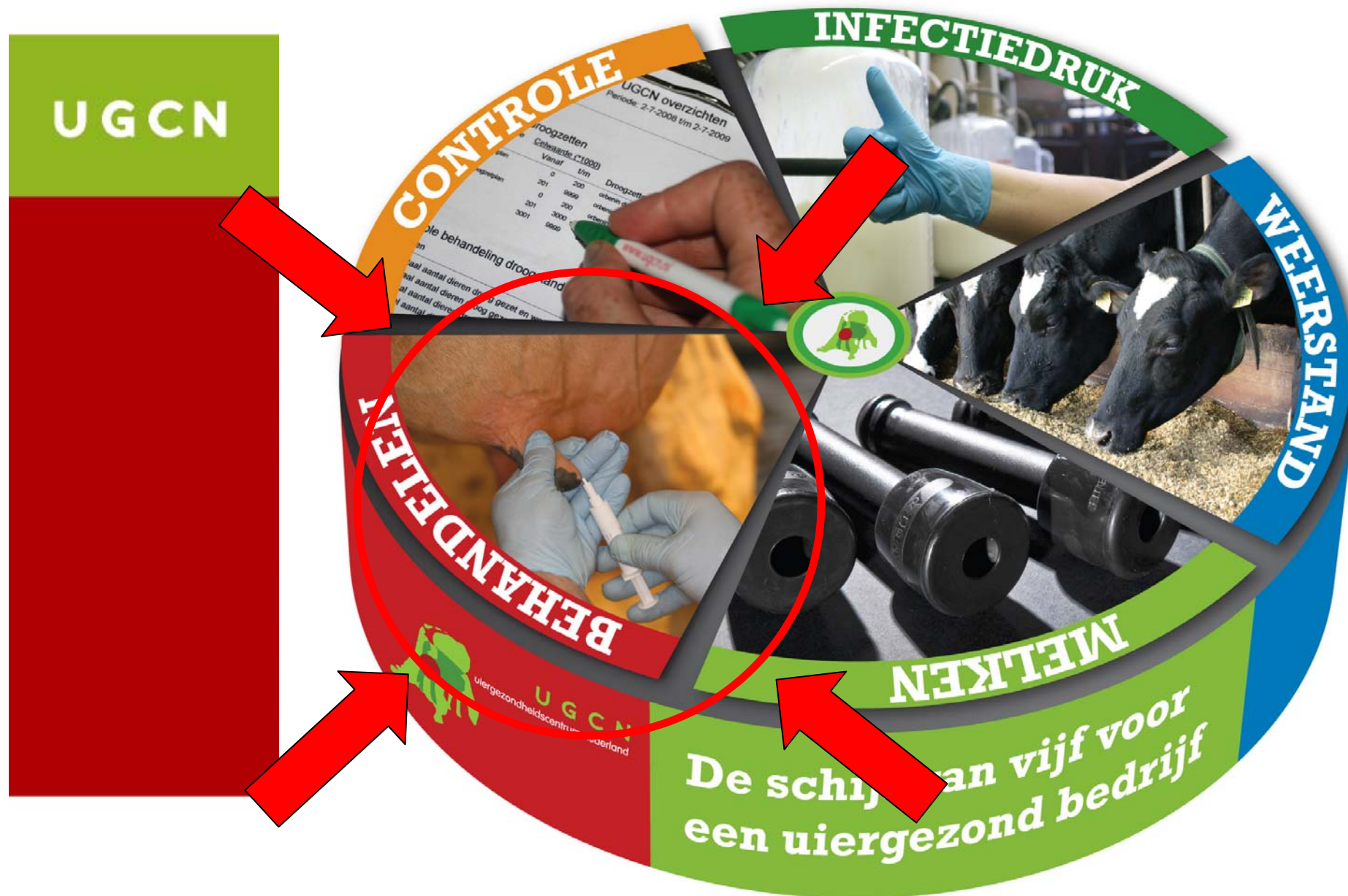
Olde Riekerink en Sampimon, 2008

UGCN

Aantal bedrijven

De schijf van vijf voor een uiergezond bedrijf

BEHANDELEN

Optimalisering behandeling vanwege:

- Genezing
- infectieoverdracht
- resistentie inductie

Mastitis vizier

Dierenkliniek de Beer
Stationsstraat 13
4567 AA Zwolle
0123 - 456 789
06 - 123 4567

Maatschap Bos
Weilandstraat 13
4567 AA Hoeve
0123 - 456 789
06 - 123 4567

Naam dierenarts:

**15 januari
2009**

Behandeltips

Trek een kwartier met mastitis regelmatig uit.
Neem altijd een melkmonster voordat u antibiotica toedient.
Melk de koe helemaal uit voor u een injector inbrengt.
Voor inbrengen injector een desinfectiedoekje gebruiken, erna een tepeldip gebruiken.

Diergeneesmiddeltips

Maak de behandeling helemaal af, ook als de mastitis eerder genezen lijkt.
Verander pas van diergeneesmiddel na overleg met uw dierenarts.
Schakel bij twijfel altijd uw dierenarts in.

Algemene tips

Neem van een koe met mastitis altijd de temperatuur op.
Merk de koe duidelijk.
Noteer de benodigde gegevens in uw dierziekte-administratie.

Bedrijfsbehandelplan Mastitis

Behandeling (neem eerst een melkmonster)

wachttijden (dagen)

Zichtbaar afwijkende melk (vlokken)
Kwartier soms afwijkend
Geen koorts of lichte temperatuurverhoging (onder 40oC)
Koe eet meestal normaal, is niet algemeen ziek
Soms lichte afname in melkproductie

Koe met milde mastitis 1

Zichtbaar afwijkende melk
Kwartier afwijkend/hard
Koorts
Onvoldoende eetlust
Koe is lusteloos
Afname melkproductie

Zieke koe met mastitis 2

Koe is zeer sloom
Koorts (meer dan 40oC)
Koe is koud
Koe eet niets meer
Ernstige afname melkproductie/geen melk
Sterk afwijkende (soms waterige) melk

Ernstig zieke koe met mastitis 3

melk vlees

Bayer HealthCare
Animal Health

Boehringer Ingelheim

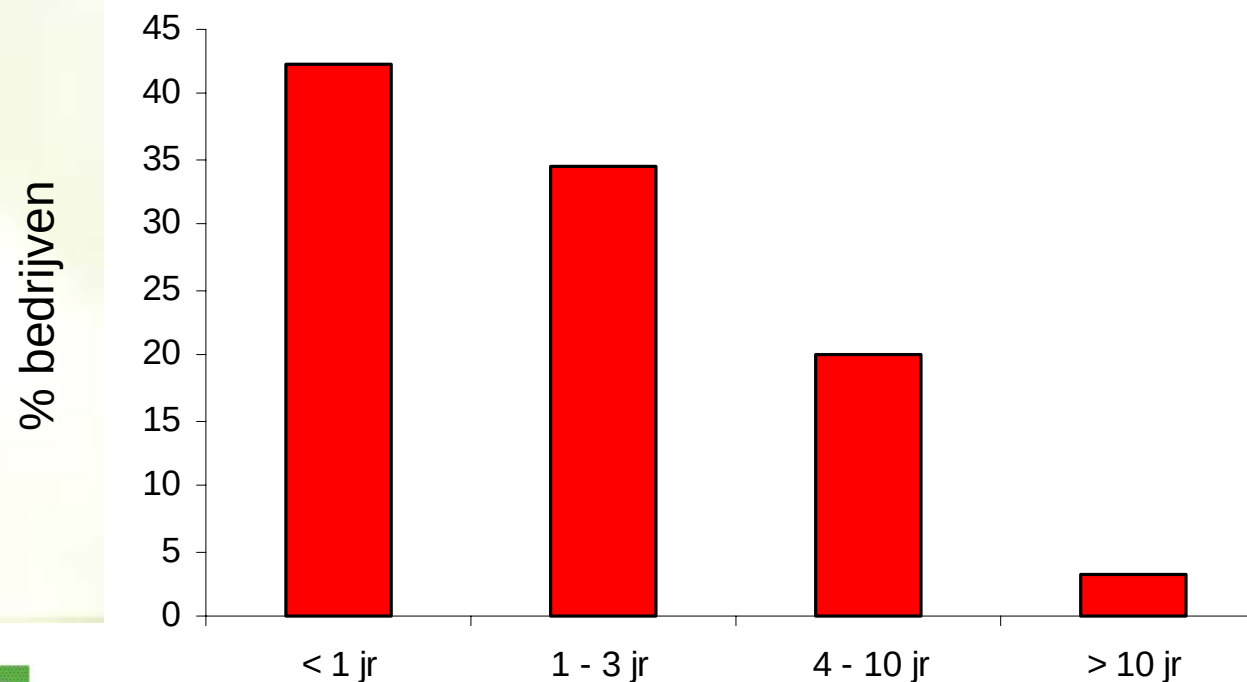

Intervet
Schering-Plough Animal Health

UGCN

Wanneer is het BBP voor het laatst aangepast?

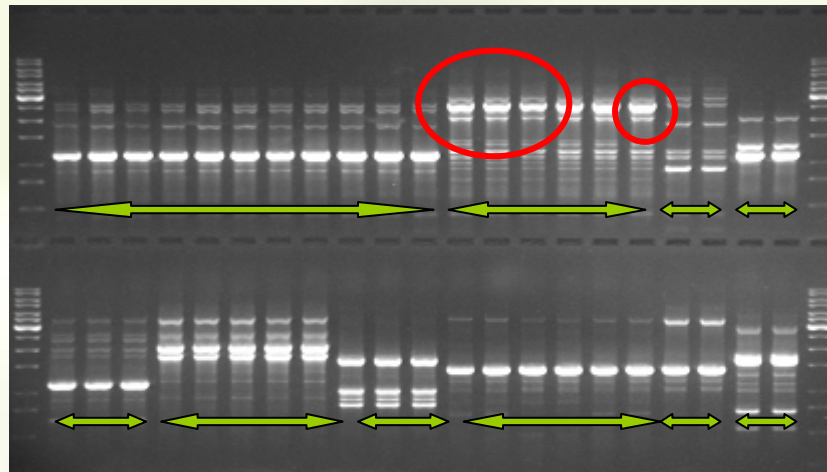

Mastitis
vizier

n = 89 / 300 melkveebedrijven

Droogstandsbehandeling

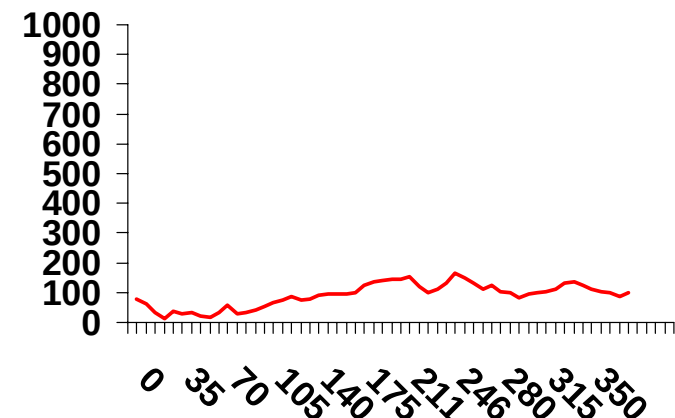
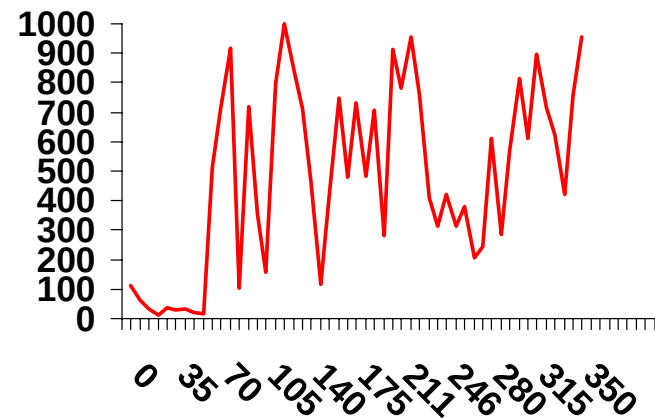
- Behandeling en preventie
- Preventie is belangrijk voor alle koeien

Green and Bradley,
JDS, 2002

Droogstandsbehandeling

- Behandeling en preventie
- Preventie is belangrijk voor alle koeien
- Keuze droogzetter op koe niveau

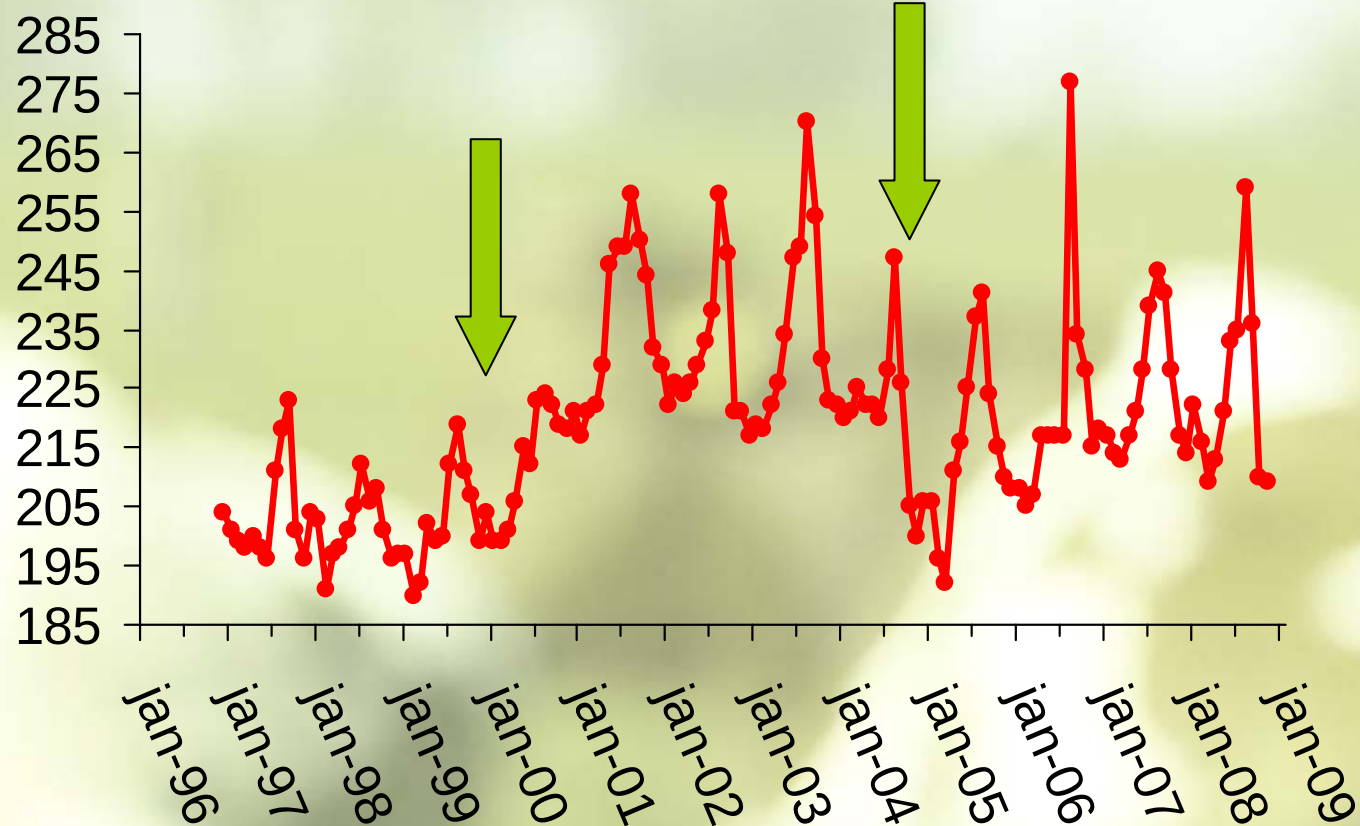
De schijf van vijf voor een uiergezond bedrijf

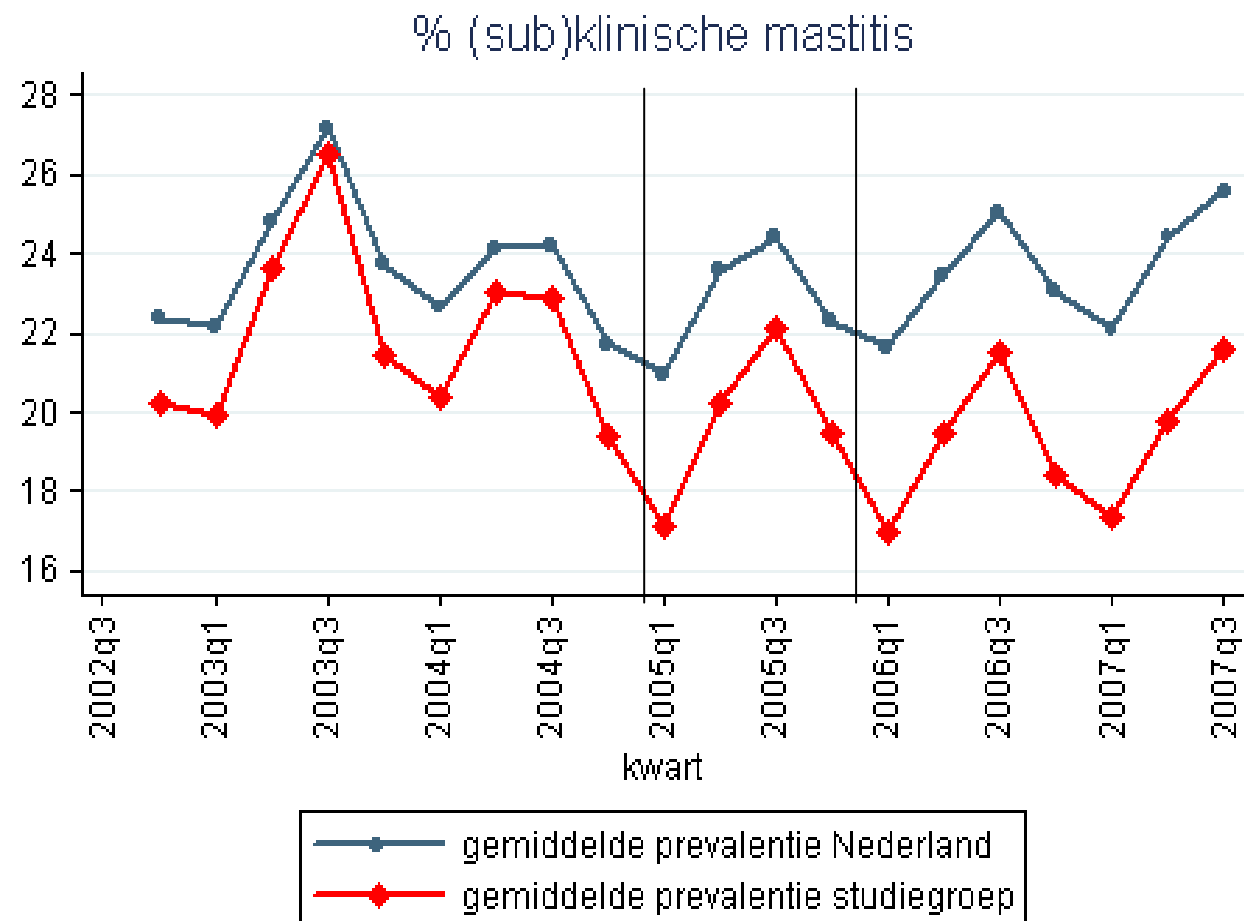
Een goed uiergezondheid:

- begint bij een goede doelstelling
- betekent gestructureerd werken
- betaalt zich dubbel en dwars terug

tankmelkcelgetal

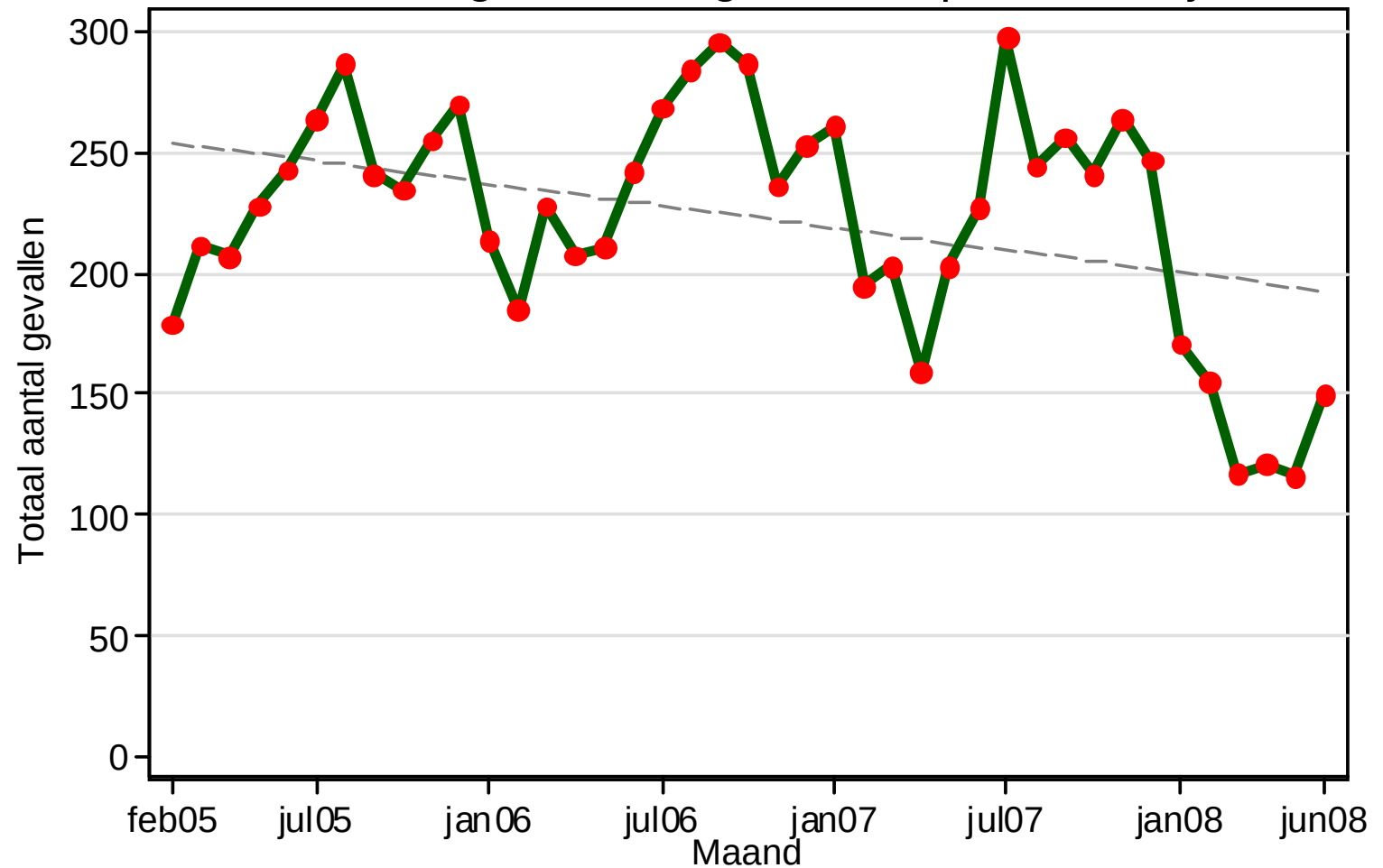

Studiegroepdeelnemers 2005 blijven het beter doen

Pilotpraktijken

Ontwikkeling klinische gevallen op 104 bedrijven

Onderzoek 'natte meting' ASG "Beest 2"

Klinische mastitis incidentie

TMC groep	Bezoek 1	6 mnd	12 mnd	Bedrijven (n)
<150.000	22.1	20.8	17.6	70
150-250.000	25.7	23.1	20.1	71
>250.000	25.4	22.5	19.8	48

Leerstijlen volgens Kolb

Praktijk

Accommodator

Learns by experience

Trial and error

Diverger

Learns by weighing up

**Creatieveling,
buiten de deur kijken**

Converger

Learns by experiences

**Uitvoerder,
voorbeeld volgen**

Assimilator

Learns by sorting information

Wetenschapper

Theorie

ng
s

Accommodator

- ervaring
- trial and error
- mogelijkheden tot experimenteren aanbieden
- specimens

**Betere
uiergezondheid**

Gratis
melkershandschoenen

www.niksaandehand.nl

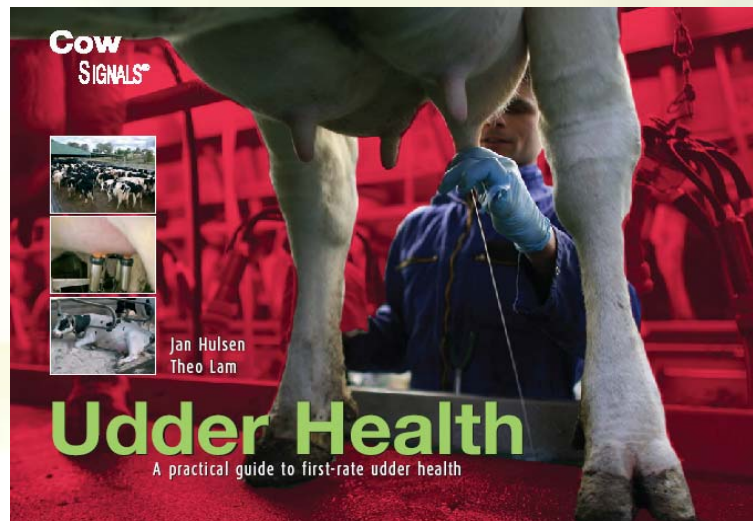
Diverger

- creatief
- buiten de deur kijken
- verschillende mogelijkheden afwegen
- concrete ervaringen, reflectie, analyse
- open dagen, excursies, studie groepen

Converger

- uitvoerder
- brengt theorie in praktijk
- volgt handleiding stap voor stap
- voorbeeld volgen
- duidelijke instructie

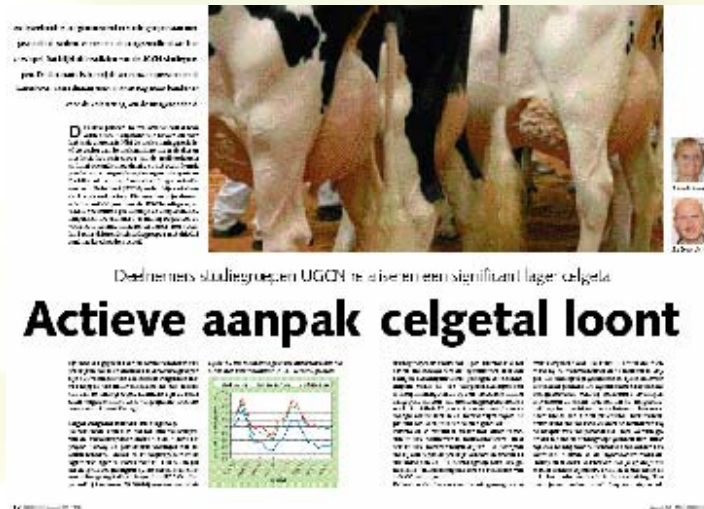

Assimilator

- wetenschapper
- organiseert informatie op logische wijze
- waarnemen en reflecteren
- technische informatie (websites, artikelen,.....)

Deelnemers studiegroepen UGCN hebben een significant lager celgetal

Actieve aanpak celgetal loont

The collage features a close-up of a person's face, a group of people, and a line graph showing a downward trend. The text 'Deelnemers studiegroepen UGCN hebben een significant lager celgetal' is prominently displayed at the top. Below it, the headline 'Actieve aanpak celgetal loont' is written in large, bold letters. The collage also includes a small image of a person's face and a line graph showing a downward trend.

**Betere
uiergezondheid**

Gratis
melkershandschoenen

www.niksaandehand.nl

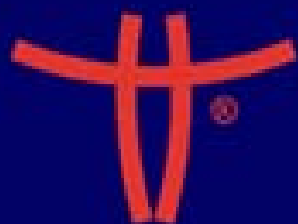
Niks aan
de Hand

RECA UBERON

CA FNZ

...thuis in Agri

HEEMSKERK

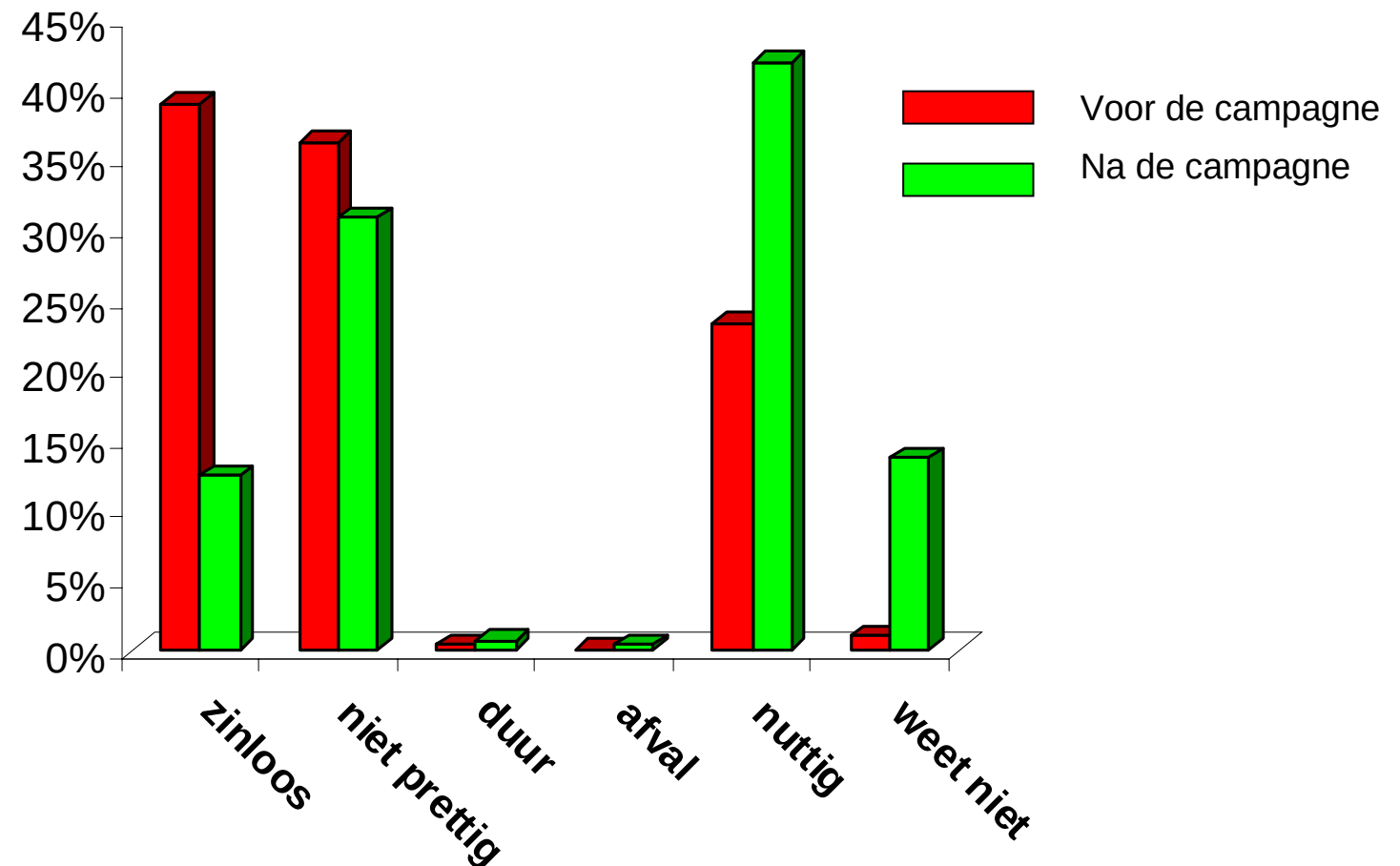

Niks aan
de Hand

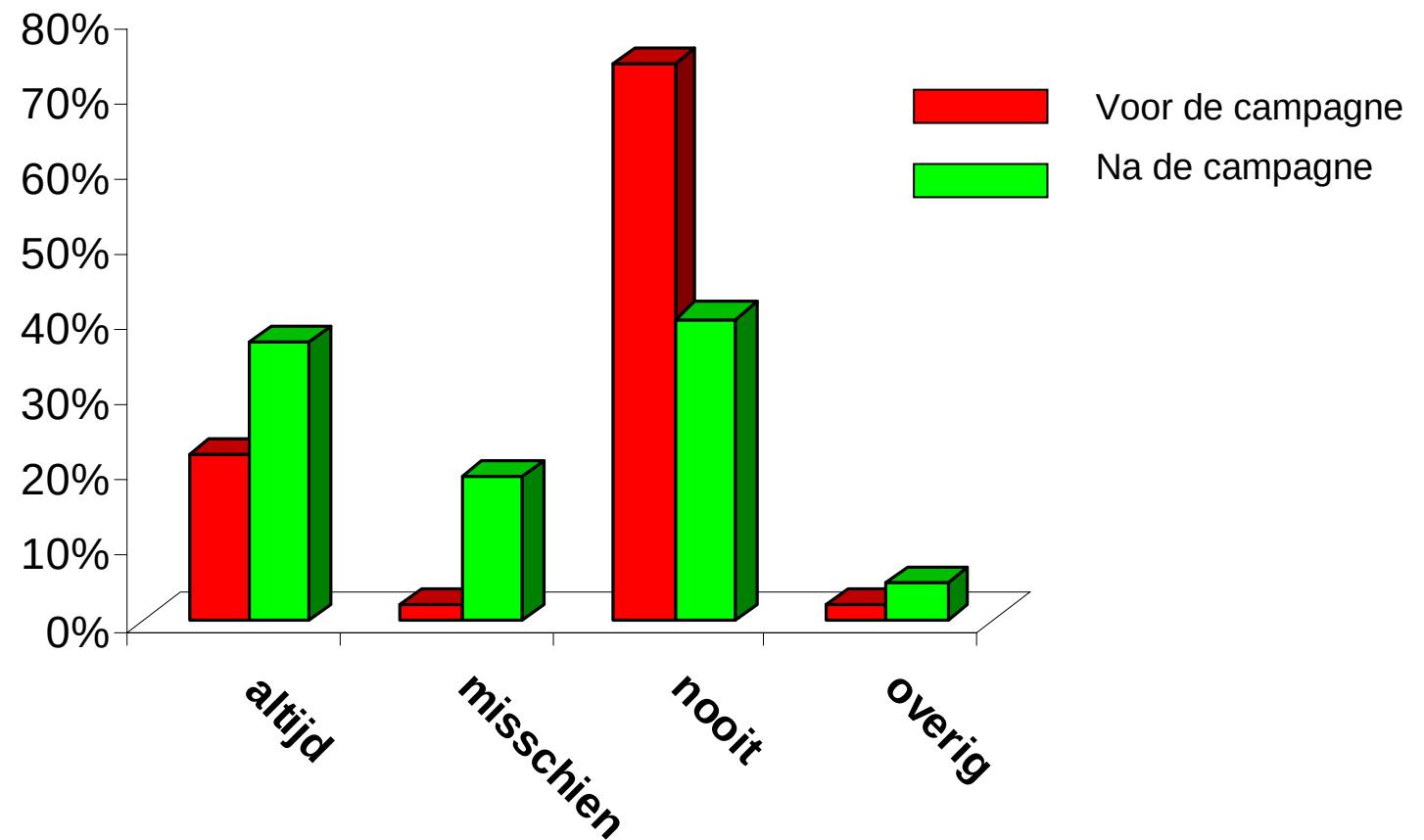
OOK DE SINT IS EEN MAN
DIE NIET ZONDER HANDSCHOENEN KAN!

Voor alle informatie over melkershandschoenen kijk op www.niksaandehand.nl

Mening over melkershandschoenen

Gebruik melkershandschoenen

Dankwoord

Deze presentatie is onderdeel van het vijfjarenplan Uiergezondheid van het UGCN en is financieel mogelijk gemaakt door het Productschap Zuivel

U G C N

U G C N
uiergezondheidscentrum nederland

... werken aan uiergezondheid

www.ugcn.nl

Ook voor het aanmelden voor de elektronische nieuwsbrief !